

UNJONI EWROPEA

IL-PARLAMENT EWROPEW

IL-KUNSILL

Strasburgu, 13 ta' Marzu 2024
(OR. en)

2022/0379(COD)
LEX 2304

PE-CONS 73/1/23
REV 1

TELECOM 358
DIGIT 285
CYBER 305
CODEC 2307

REGOLAMENT
TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL
LI JISTIPULA MIŽURI GHAL LIVELL GHOLI TA' INTEROPERABBILTÀ
TAS-SETTUR PUBBLIKU FL-UNJONI KOLLHA
(ATT DWAR EWROPA INTEROPERABBLI)

REGOLAMENT (UE) 2024/...
TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-13 ta' Marzu 2024

**li jistipula miżuri għal livell għoli
ta' interoperabbiltà tas-settur pubbliku fl-Unjoni kollha
(Att dwar Ewropa Interoperabli)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 172 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att legiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni²,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura legiżlattiva ordinarja³,

---

¹ GU C 184, 25.5.2023, p. 28

² GU C 257, 21.7.2023, p. 28

³ Il-Požizzjoni tal-Parlament Ewropew tas-6 ta' Frar 2024 (għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċċiali) u d-Deciżjoni tal-Kunsill tal-4 ta' Marzu 2024.

Billi:

- (1) Huwa meħtieg li jissaħħah l-iżvilupp tal-interoperabbiltà transfruntiera tan-network u tas-sistemi tal-informazzjoni li jintużaw biex jipprovdū jew jiġġestixxu s-servizzi pubblici fl-Unjoni, sabiex l-amministrazzjonijiet pubblici fl-Unjoni jkunu jistgħu jikkooperaw u jagħmlu s-servizzi pubblici jiffunzjonaw b'mod transfruntier. Jenħtieg li l-kooperazzjoni informali eżistenti tiġi sostitwita b'qafas legali ċar li jippermetti l-interoperabbiltà fil-livelli u fis-setturi amministrattivi differenti u li jiffacilita flussi ta' *data* transfruntiera u bla xkiel għal servizzi digitali verament Ewropej li jsaħħu s-suq intern filwaqt li jirrispettaw il-prinċipju tas-sussidjarjetà. L-interoperabbiltà tas-settur pubbliku għandha impatt importanti fuq id-dritt ghall-moviment liberu tal-merkanzija, il-persuni, is-servizzi u l-kapital stipulat fit-Trattati, peress li proceduri amministrattivi oneruži jistgħu joħolqu ostakli sinifikanti, speċjalment għall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju ("SMEs").
- (2) Il-kooperazzjoni fir-rigward tal-interoperabbiltà transfruntiera bejn il-korpi tas-settur pubbliku tista' tindirizza sfidi komuni, b'mod partikolari fir-regjuni tal-fruntiera, u tista' tiżgura flussi transfruntiera ta' *data* mingħajr xkiel.

(3) L-Unjoni u l-Istati Membri ilhom jaħdmu għal aktar minn għoxrin sena biex jappoġġaw il-modernizzazzjoni tal-amministrazzjonijiet pubblici permezz tat-trasformazzjoni digitali u biex irawmu l-interkonnessjonijiet profondi meħtiega għal spazju digitali verament Ewropew. Fil-komunikazzjoni tagħha tad-9 ta' Marzu 2021 intitolata "Il-Kumpass Digitali tal-2030: l-approċċ Ewropew għad-Deċennju Digitali", il-Kummissjoni ssottolinjat il-ħtiega li tithaffef id-digitalizzazzjoni tas-servizzi pubblici sal-2030, inkluż billi tīgħi żgurata l-interoperabbiltà fil-livelli kollha tal-amministrazzjoni u fis-servizzi pubblici. Barra minn hekk, id-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴ tistabbilixxi mira ċara ta' forniment aċċessibbli online sal-2030 ta' 100 % tas-servizzi pubblici ewlenin. Barra minn hekk, il-pandemija tal-COVID-19 żiedet il-velocità tad-digitalizzazzjoni, u heġġet lill-amministrazzjonijiet pubblici jadattaw għall-mudell online, inkluż għas-servizzi pubblici digitali transfruntieri, kif ukoll għall-użu aktar intelligenti u aktar ekologiku tat-teknoloġiji fkonformità mal-miri klimatiċi u enerġetiċi stabbiliti fil-Patt Ekologiku Ewropew u fir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵. Dan ir-Regolament għandu l-ghan li jikkontribwixxi b'mod sinifikanti għal dawk l-ghanijiet tal-Unjoni billi johloq qafas ta' kooperazzjoni strutturat dwar l-interoperabbiltà transfruntiera fost l-Istati Membri u bejn il-Kummissjoni u l-Istati Membri sabiex jappoġġa l-istabbiliment ta' servizzi pubblici digitali, filwaqt li jgħin biex jitnaqqsu l-kostijiet u biex jiġi ffrankat il-ħin għaċ-ċittadini, għan-negozji u għas-settur pubbliku.

---

⁴ Id-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 dwar id-Deċennju Digitali (GU L 323, 19.12.2022, p. 4).

⁵ Ir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ĝunju 2021 li jistabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralitā klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 ("il-Liġi Ewropea dwar il-Klima") (GU L 243, 9.7.2021, p. 1).

- (4) Sabiex tissaħħaħ l-interoperabbiltà transfruntiera fl-Unjoni, huwa imperattiv li jiġi enfasizzat li l-interoperabbiltà, filwaqt li hija tal-akbar importanza, ma tiżgurax, b'mod iżolat, l-aċċessibbiltà tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej u n-nuqqas ta' xkiel għalihom. Ekosistema komprensiva u sostenibbli ta' infrastrutturi digitali, b'appoġġ finanzjarju adegwat, hija wkoll importanti biex jinkisbu l-objettivi stabbiliti fid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481. F'konformità mal-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-30 ta' Ġunju 2021 intitolata "Viżjoni fit-tul għaż-żoni rurali tal-UE – Għal żoni rurali aktar b'saħħithom, konnessi, reżiljenti u prosperuži sal-2040", jenħtieg li tingħata attenzjoni partikolari lill-estensjoni tal-konnettività għaż-żoni rurali u remoti fl-Unjoni, iż-żoni affettwati minn tranzizzjoni industrijali, u r-reġjuni li jbatu minn żvantaġġi naturali jew demografiċi severi u permanenti bħal gżejjer, regjuni transfruntiera u dawk muntanjuži, filwaqt li jiġi żgurat li l-benefiċċji tat-trasformazzjoni digitali jallinjaw mal-inizjattivi stabbiliti tal-Unjoni għal inklužività u konnettività regionali msaħħha u jappoġġawhom.

- (5) Jenħtieg li l-iżvilupp tal-interoperabbiltà transfruntiera għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej stipulat f'dan ir-Regolament iqis l-interoperabbiltà legali. Bhala katalizzatur għall-iżvilupp tal-interoperabbiltà organizzazzjonali, semantika u teknika, l-interoperabbiltà legali tiffacċilita l-ħsad tal-benefiċċji tal-interoperabbiltà transfruntiera b'mod ġenerali, inkluż aċċess rapidu għaċċ-ċittadini u n-negozji għall-informazzjoni, proċeduri u servizzi aktar rapidi u t-tnejx tħalli. Barra minn hekk, peress li l-ostaklu lingwistiku huwa wieħed mill-ostakli għall-interoperabbiltà, għall-użu mill-ġdid ta' soluzzjonijiet u għall-istabbiliment ta' servizzi transfruntiera, l-interoperabbiltà semantika hija fundamentali biex tiġi ffacilitata komunikazzjoni effettiva f'ambjenti multilingwistiċi diversi, inkluż fil-livell reġjonali u dak lokali.

- (6) Is-servizzi pubblici digitali trans-Europei huma servizzi digitali pprovduți minn entitajiet tal-Unjoni jew korpi tas-settur pubbliku lil xulxin jew lil persuni fizici jew guridiċi fl-Unjoni, u li jeħtiegu interazzjoni bejn il-fruntieri tal-Istati Membri, fost entitajiet tal-Unjoni jew bejn entitajiet tal-Unjoni u korpi tas-settur pubbliku, permezz tan-network u s-sistemi ta' informazzjoni tagħhom. Is-servizzi pubblici digitali trans-Europei jenħtieg li jinkludu, fost l-oħrajn, is-servizzi pubblici ewlenin kif definiti fid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481, li jkoprū servizzi essenzjali li huma rilevanti għal avvenimenti tal-ħajja ewlenin għal persuni fizici, bhas-sejbien ta' impjieg jew studju, u għal persuni guridiċi fiċ-ċiklu tal-ħajja professjonali tagħhom. Is-servizzi pubblici ewlenin b'rilevanza trans-Europea huma maħsuba biex iwasslu għal beneficij kbar li ċittadini meta jsiru interoperabbi b'mod transfruntier. Eżempji ta' servizzi pubblici digitali trans-Europei huma servizzi li, permezz ta' skambji transfruntiera ta' *data*, jippermettu r-rikonoxximent reciproku ta' diplomi akademici jew kwalifikati professjonali, skambji ta' *data* dwar il-vetturi għas-sikurezza fit-toroq, aċċess għal *data* dwar is-sigurtà soċjali u s-saħħha inkluż certifikatit ta' pandemija u tilqim, aċċess għal sistemi ta' tieqa unika, l-iskambju ta' informazzjoni relatata mat-tassazzjoni, id-dwana, l-akkreditazzjoni tal-offerti pubblici, il-licenzji tas-sewqan digitali jew ir-registri kummerċjali, u b'mod ġenerali dawk is-servizzi kollha li jimplimentaw il-principju ta' "darba biss" għall-aċċess u l-iskambju ta' *data* transfruntiera.

- (7) Mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Istati Membri li jiddefinixxu x'jikkostitwixxi servizzi pubblici, l-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku huma mħeġġa jirriflettu dwar il-ħtiġijiet u l-aċċessibbiltà tal-utenti fid-disinn u l-iżvilupp ta' tali servizzi, f'konformità mad-Dikjarazzjoni Ewropea tal-15 ta' Diċembru 2022 dwar id-Drittijiet u l-Prinċipji Digitali għad-Deċennju Digitali⁶. Barra minn hekk, l-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku huma mħeġġa jiżguraw li l-persuni b'diżabbiltà, l-anzjani u gruppi vulnerabbli oħra jkunu jistgħu jużaw is-servizzi pubblici flivelli ta' servizz komparabbli ma' dawk ipprovduti lil ċittadini oħra.
- (8) Jenħtieg li tiġi stabbilita struttura gdida ta' governanza, bil-Bord għal Ewropa Interoperabbli (il-“Bord”) fiċ-ċentru tagħha, u din jenħtieg li jkollha mandat legali biex tmexxi, flimkien mal-Kummissjoni, l-iżvilupp ulterjuri tal-interoperabbiltà transfruntiera fl-Unjoni, inkluż il-Qafas Ewropew għall-Interoperabbiltà (EIF) u soluzzjonijiet komuni oħra ta' interoperabbiltà legali, organizzazzjonali, semantika u teknika, bħal spċifikazzjonijiet u applikazzjonijiet. Barra minn hekk, jenħtieg li dan ir-Regolament jistabbilixxi tikketta cara u li tingħaraf faċilment għal certi soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà (soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbli). Jenħtieg li jitrawwem il-ħolqien ta' komunità vibranti fir-rigward ta' soluzzjonijiet tat-teknoloġija ta' gvern miftuħ.

---

⁶ ĠU C 23, 23.1.2023, p. 1.

- (9) L-awtoritajiet reġjonali u lokali ser jaqdu rwol attiv fl-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà. Huma għandhom ifittxu wkoll li jinvolvu lill-SMEs, lill-organizzazzjonijiet ta' riċerka u dawk edukattivi u lis-soċjetà civili u jikkondividu l-eżitu ta' tali skambji.
- (10) Huwa fl-interess ta' approċċ koerenti għall-interoperabbiltà tas-settur pubbliku fl-Unjoni u li jiġi appoġġat il-principju ta' amministrazzjoni tajba u l-moviment liberu ta' *data* personali u mhux personali fl-Unjoni li r-regoli jiġu allinjati kemm jista' jkun għall-entitajiet tal-Unjoni u għall-korpi tas-settur pubbliku kollha li jistabbilixxu rekwiżiti vinkolanti għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej, u b'hekk jaffettwaw il-kapaċità ta' dawk l-entitajiet u l-korpi li jikkondividu d-*data* permezz tan-network u s-sistemi tal-informazzjoni tagħihom. Dak l-objettiv jinkludi l-Kummissjoni u entitajiet oħrajin tal-Unjoni, kif ukoll korpi tas-settur pubbliku fl-Istati Membri fil-livelli kollha tal-amministrazzjoni: nazzjonali, reġjonali u lokali. L-entitajiet tal-Unjoni għandhom rwol importanti fil-ġbir ta' *data* dwar ir-rapportar regolatorju mill-Istati Membri. Għalhekk, jenħtieg li l-interoperabbiltà ta' tali *data* taqa' wkoll fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.

- (11) Id-dritt fundamentali għall-protezzjoni tad-*data* personali huwa ssalvagwardjat, b'mod partikolari, bir-Regolamenti (UE) 2016/679⁷ u (UE) 2018/1725⁸ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill. Id-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹ tipproteġi, barra minn hekk, il-ħajja privata u l-kunfidenzjalità tal-komunikazzjonijiet, inkluż permezz ta' kundizzjonijiet għal kwalunkwe hażna ta' *data* personali u mhux personali f'tagħmir terminali u l-acċess għaliha. Dawk l-atti leġiżlattivi tal-Unjoni jipprovdu l-baži għall-iproċessar sostenibbli u responsabbi tħad-*data*, inkluż fejn is-settijiet ta' *data* jinkludu taħħita ta' *data* personali u mhux personali. Dan ir-Regolament jikkomplementa u huwa mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-*data* personali u l-privatezza, b'mod partikolari r-Regolamenti (UE) 2016/679 u (UE) 2018/1725 u d-Direttiva 2002/58/KE. Jenħtieg li l-ebda dispozizzjoni ta' dan ir-Regolament ma tiġi applikata jew interpretata b'tali mod li jitnaqqas jew jiġi limitat id-dritt għall-protezzjoni tad-*data* personali jew id-dritt għall-privatezza u l-kunfidenzjalità tal-komunikazzjonijiet.

---

⁷ Ir-Regolament (EU) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiz-żi fir-rigward tal-iproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ĝenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data*) (GU L 119, 4.5.2016, p. 1).

⁸ Ir-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2018 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiz-żi fir-rigward tal-iproċessar ta' *data* personali mill-istituzzjonijiet, korpi, uffiċċji u aġenzijsi tal-Unjoni u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 u d-Deciżjoni Nru 1247/2002/KE (GU L 295, 21.11.2018, p. 39).

⁹ Id-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002, dwar l-iproċessar tad-*data* personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika (Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjoni elettronika) (GU L 201, 31.7.2002, p. 37).

- (12) L-interoperabbiltà transfruntiera ma hijiex permessa biss permezz ta' infrastrutturi digitali centralizzati fl-Istati Membri, iżda wkoll permezz ta' approċċ decentralizzat. Dan jinvolvi l-ħtieġa ta' fiduċja bejn l-amministrazzjonijiet pubblici, li tippermetti l-iskambju ta' *data* bejn l-amministrazzjonijiet lokali fi Stati Membri differenti mingħajr ma neċċessarjament jgħaddu minn nodi nazzjonali. Għalhekk, jeħtieġ li jiġu żviluppati soluzzjonijiet komuni ta' interoperabbiltà li jkunu jistgħu jerġgħu jintużaw fil-livelli amministrattivi kollha. Is-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà jinkludu forom differenti li jvarjaw minn għodod ta' livell oħla bħal oqfsa kuncettwali u linji gwida għal soluzzjonijiet aktar teknici bħal arkitetturi ta' referenza, spċifikazzjonijiet teknici, jew standards. Barra minn hekk, servizzi u applikazzjonijiet konkreti, kif ukoll komponenti teknici dokumentati bħall-kodiċi tas-sors, inkluż l-artifatti u l-mudelli tal-intelligenza artifiċjali jistgħu jkunu soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà, jekk jindirizzaw aspetti legali, organizazzattivi, semantiċi jew teknici tal-interoperabbiltà transfruntiera. Il-ħtiġijiet għal interazzjonijiet digitali transfruntiera qeqħid jiż-żepp, u dan jeħtieġ soluzzjonijiet li jistgħu jissodisfaw dawk il-ħtiġijiet. Dan ir-Regolament għandu l-intenzjoni li jiffacilita u jħegġeg skambji fil-livelli kollha tal-amministrazzjoni, filwaqt li jiġu megluba l-ostakli transfruntiera u l-piżżejjiet amministrattivi, u b'hekk tiżdied l-effiċjenza tas-servizzi pubblici fl-Unjoni kollha.

- (13) L-interoperabbiltà tiffacilita l-implimentazzjoni b'success tal-politiki, b'mod partikolari dawk b'rabta qawwija mas-settur pubbliku, bħall-ġustizzja u l-affarijiet interni, it-tassazzjoni u d-dwana, it-trasport, l-enerġija, is-saħħa, l-agrikoltura u l-impjieg, kif ukoll fir-regolamentazzjoni tan-negożju u tal-industrija. Madankollu, perspettiva tal-interoperabbiltà ta' settur uniku hija assoċjata mar-riskju li l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet differenti jew inkompatibbli fil-livelli nazzjonali jew settorjali twassal għal ostakli elettroniċi ġodda li jimpedixxu l-funzjonament xieraq tas-suq intern u l-libertajiet assoċjati tal-moviment. Barra minn hekk, hemm ir-riskju li ddghajjef il-ftuħ u l-kompetittività tas-swieq u l-forniment ta' servizzi ta' interess ġenerali lic-ċittadini u n-negożji. Għalhekk, jenħtieg li dan ir-Regolament jiffacilita, jinkoragġixxi u japplika wkoll għall-interoperabbiltà transsettōrjali, u b'hekk jappoġġa t-tnejħhija tal-ostakli, l-inkompatibbiltajiet u l-frammentazzjoni tas-servizzi pubblici digitali.
- (14) Sabiex tiġi eliminata l-frammentazzjoni fix-xenarju tal-interoperabbiltà fl-Unjoni, jenħtieg li jiġu promossi fehim komuni tal-interoperabbiltà fl-Unjoni u approċċ olistiku fir-rigward ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà. Kooperazzjoni strutturata jenħtieg li tappoġġa miżuri li jippromwovu l-istabbiliment ta' politika lesta mil-lat digitali u interoperabbiltà skont id-disinn. Barra minn hekk, jenħtieg li tippromwovi l-ġestjoni u l-użu effiċjenti tal-infrastrutturi tas-servizzi digitali u l-komponenti rispettivi tagħhom mill-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku li jippermettu l-istabbiliment u t-thaddim ta' servizzi pubblici sostenibbli u effiċjenti, bil-għan li tiġi żgurata l-aċċessibbiltà sal-inqas diviżjoni amministrattiva.

- (15) L-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku jistgħu jintroduċu rekwiżiti vinkolanti għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej. Sabiex jiġi żgurat li tali servizzi jkunu jistgħu jiskambjaw id-data b'mod transfruntier, jenħtieg li jiġi stabbilit mekkaniżmu li jippermetti l-iskoperta ta' ostakli legali, organizzattivi, semantiċi u tekniċi għall-interoperabbiltà transfruntiera (“valutazzjoni tal-interoperabbiltà”). Jenħtieg li dak il-mekkaniżmu jiżgura kunsiderazzjoni adegwata tal-aspetti tal-interoperabbiltà transfruntiera fid-deċiżjonijiet kollha li jista' jkollhom effett fuq id-disinn ta' tali servizzi.
- (16) Sabiex jiġu stabbiliti rekwiżiti vinkolanti għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej, huwa importanti li ssir enfasi fuq l-aspett tal-interoperabbiltà mill-aktar fis possibbli fil-proċess tat-tfassil tal-politika skont il-prinċipju "digitali b'mod awtomatiku" u l-aprocċċ ta' "interoperabbiltà skont id-disinn". Għalhekk, jenħtieg li entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku li beħsiebhom jistabbilixxu rekwiżiti vinkolanti għal servizz pubbliku digitali trans-Ewropew wieħed jew aktar dwar l-interoperabbiltà transfruntiera, pereżempju matul id-digitalizzazzjoni ta' servizzi pubblici ewlenin kif imsemmi fid-Deciżjoni (UE) 2022/2481, iwettqu valutazzjoni tal-interoperabbiltà. Sabiex jiġu żgurati l-effettivitā u l-efċċjenza ta' dan il-kompli, Stat Membru jista' jiddetermina dwar ir-riżorsi interni u l-kollaborazzjoni bejn il-korpi tas-settur pubbliku tiegħu meħtiega biex jappoġġa t-twettiq ta' dawk il-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà.

- (17) Valutazzjoni tal-interoperabbiltà hija meħtieġa sabiex jiġi mifhum id-daqs tal-impatt tar-rekwiziti ppjanati u sabiex jiġu proposti miżuri ħalli jinkisbu l-benefiċċi u jiġu indirizzati l-kostijiet potenzjali. F'sitwazzjonijiet fejn valutazzjoni tal-interoperabbiltà ma tkunx obbligatorja, l-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku jenħtieg li jkun jista' jwettaq valutazzjoni tal-interoperabbiltà fuq baži volontarja. Dan ir-Regolament għalhekk irawwem -interoperabbiltà b'mod ġenerali..
- (18) Rekwizit vinkolanti jista' jinkludu kwalunkwe obbligu, projbizzjoni, kundizzjoni, kriterju, jew limitu ta' natura legali, organizzattiva, semantika jew teknika fi ħdan ligi, regolament, dispozizzjoni amministrattiva, kuntratt, sejha ghall-offerti, jew dokument uffiċċiali ieħor. Ir-rekwiziti vinkolanti jaffettwaw kif is-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej u n-networks u s-sistemi tal-informazzjoni tagħhom użati għall-forniment tagħhom jiġu ddisinjati, akkwistati, żviluppati u implmentati, u b'hekk jinfluwenzaw il-flussi tad-data deħlin jew herġin ta' dawk is-servizzi. Madankollu, kompiti bħall-manutenzjoni evoluttiva li ma jintroduċux bidla sostantiva, aġġornamenti teknici jew tas-sigurtà, jew l-akkwist semplice ta>tagħmir standard ta' teknoloġiji ta' informazzjoni u komunikazzjoni (ICT) ma jaffettwawx normalment l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej, u għalhekk ma jirriżultawx f'valutazzjoni obbligatorja tal-interoperabbiltà skont it-tifsira ta' dan ir-Regolament.

- (19) L-approċċ għat-twettiq tal-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà jenħtieg li jkun proporzjonat u differenzjat f'konformità mal-livell u l-kamp ta' applikazzjoni li fih jitwettqu. F'xi ċirkostanzi, jista' jkun raġonevoli u ekonomiku li s-suġġett ta' valutazzjoni tal-interoperabbiltà jkun usa' minn progett wieħed, inkluż meta l-korpi tas-settur pubbliku jkollhom l-intenzjoni li jistabbilixxu applikazzjoni komuni jew pjattaforma tal-ipproċessar. F'kažijiet bħal dawn, jenħtieg li jiġi mħegġeġ ħafna li l-valutazzjoni tal-interoperabbiltà tmur lil hinn mill-ilħuq tal-objettivi ta' Ewropa Interoperabbi lejn l-implementazzjoni shiħa tal-interoperabbiltà. Bl-istess mod, ir-rekwiżiti ghall-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà mwettqa fil-livell tal-implementazzjoni ta' progett uniku, bħal fawtoritā lokali, jenħtieg li jkunu pragmatiči u jippermettu enfasi dejqa, filwaqt li jitqies il-fatt li l-benefiċċji usa' tal-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà ġeneralment jinħasdu fl-istadji bikrija tat-tfassil tal-politika u l-iżvilupp tal-arkitettura, l-ispeċifikazzjonijiet u l-istandardi ta' referenza. Meta l-Bord jadotta linji gwida dwar il-kontenut tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà, jenħtieg li huwa jqis, *inter alia*, il-kapaċità tal-korpi reġionali u lokali tas-settur pubbliku u jevita piż amministrattiv eċċessiv.
- (20) Fil-proċess ta' konsultazzjoni ma' dawk affettwati direttament jew mar-rappreżentanti tagħhom, jenħtieg li l-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku jkunu jistgħu jagħmlu użu minn prattiki ta' konsultazzjoni stabbiliti u mid-*data* attwali.

- (21) Jenħtieg li l-valutazzjoni tal-interoperabbiltà tevalwa l- effetti tar-rekwiżiti vinkolanti ppjanati għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej dwar l-interoperabbiltà transfruntiera, pereżempju, jitqiesu l-origini, in-natura, il-partikolarità u l-iskala ta' dawk l-effetti. Jenħtieg li l-eżitu ta' dik il-valutazzjoni jitqies meta jiġu ddeterminati l-miżuri xierqa li jeħtieg li jittieħdu sabiex jiġu stabbiliti jew immodifikati r-rekwiżiti vinkolanti għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej.
- (22) Jenħtieg li l-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku jippubblikaw rapport dwar l-eżitu tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà f'post pubbliku deżinjat mill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jew mill-koordinaturi tal-interoperabbiltà ghall-entitajiet tal-Unjoni, mill-inqas f'sit web uffiċjali f'format li jinqara mill-magni. Jenħtieg li l-pubblikazzjoni tar-rapport ma tikkompromettix id-drittijiet ta' proprijetà intellettuali jew is-sigreti kummerċjali, u jenħtieg li tīgi ristretta fejn ikun ġustifikat abbaži tal-ordni jew tas-sigurtà pubblika. Jenħtieg li jiġi mħares id-dritt tal-Unjoni li jirregola l-protezzjoni ta' *data* personali. Jenħtieg li l-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku jikkondividu l-eżitu tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà b'mod elettroniku mal-Bord. Abbaži ta' dan, jenħtieg li l-Bord janalizza u jipprovdi proposti sabiex tittejjeb l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej. Jenħtieg li l-proposti tal-Bord jiġu ppubblikati fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.

- (23) Hija meħtiega lista ta' kontroll komuni għar-rapporti ta' valutazzjoni tal-interoperabbiltà biex jiġu ffacilitati l-kompi tal-entitajiet tal-Unjoni u tal-korpi tas-settur pubbliku li jwettqu dawk il-valutazzjonijiet u biex il-Bord ikun jista' jfassal rakkmandazzjonijiet ibbażati fuq l-eżi tagħhom sabiex tittejjeb l-interoperabbiltà transfruntiera. Għaldaqstant, ir-rapport li jirrapreżenta l-eżi tal-proċess tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà jenħtieg li jiġib fil-qosor l-effetti tar-rekwiżit ivvalutat fuq id-dimensjonijiet legali, organizazzjonali, semantiċi, tekniċi u ta' governanza tal-interoperabbiltà transfruntiera, flimkien mat-tip ta' soluzzjoni għal Ewropa Interoperabbi wżata biex jiġu indirizzati tali effetti u l-ostakli li jifdal li jkunu għadhom ma ġewx indirizzati. Jenħtieg li l-użu ta' dik il-lista ta' kontroll komuni jiġi spjegat aktar permezz ta' linji gwida adottati mill-Bord.
- (24) Jenħtieg li l-Kummissjoni tipprovdi mezzi faċli għall-utent li bihom tindirizza u tittrażmetti l-eżi tal-valutazzjonijiet, inkluż f'format li jinqara mill-magni. Għodda online għar-rapporti tal- valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà jenħtieg għandha sservi l-għan li tipprovdi interfaċċa semplice u faċli għall-utent biex jiġu prodotti u ppubblikati tali rapporti. Jista' jintuża output standardizzat tar-rapportar f'format li jinqara mill-magni għal skopijiet ta' monitoraġġ. Jenħtieg li tali għodda tiffacilita wkoll it-traduzzjoni awtomatika u jenħtieg li tiġi integrata fil-portal Ewropa Interoperabbi. Biex trawwem l-interoperabbiltà u l-integrazzjoni bla xkiel, jenħtieg ukoll li l-ghodda online tadotta u tikkonforma aktar ma' mudell ta' *data* miftuha derivat mil-lista ta' kontroll komuni għar-rapporti tal-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà. Il-forniment ta' interfaċċa għall-iprogrammar tal-applikazzjonijiet huwa kruċjali, li jippermetti l-integrazzjoni tal-ghodda fil-pjattaformi ta' rapportar eżistenti, u b'hekk jimmassimizza l-utilità u l-efficċjenza għall-partijiet ikkonċernati kollha. Filwaqt li l-użu tal-ghodda online jenħtieg li jkun volontarju, billi jissottomettu d-*data* meħtiega u jippermettu l-pubblikazzjoni tagħha fuq il-portal Ewropa Interoperabbi, l-obbligu ta' entità tal-Unjoni jew ta' korp tas-settur pubbliku li jippubblikaw rapport li jippreżenta l-eżi tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà f'post pubbliku jenħtieg li jitqies issodisfat.

- (25) L-entitajiet tal-Unjoni jew il-korpi tas-settur pubbliku li jfittxu soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà jenhtieg li jkunu jistgħu jitkolbu mingħand entitajiet tal-Unjoni jew korpi tas-settur pubbliku oħra s-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà li dawk il-korpi jew l-entitajiet jużaw bħal prattiki tajbin, spċifikazzjonijiet, u kodiċi tas-software, flimkien mad-dokumentazzjoni relatata. Jenhtieg li l-kondiżjoni ssir prestabbilita. Barra minn hekk, l-entitajiet tal-Unjoni jew il-korpi tas-settur pubbliku jenhtieg li jfittxu li jiżviluppaw soluzzjonijiet godda ta' interoperabbiltà jew li jiżviluppaw aktar is-soluzzjonijiet eżistenti ta' interoperabbiltà. Meta jagħmlu dan, jenhtieg li huma jipprioritizzaw soluzzjonijiet li ma jkollhomx termini ta' licenzjar restrittivi, fejn tali soluzzjonijiet jkunu ekwivalenti. Madankollu, jenhtieg li l-kondiżjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà ma tintiehemx bħala rekwiżit għall-entitajiet tal-Unjoni u għall-korpi tas-settur pubbliku li jċedu d-drittijiet ta' proprjetà intellettuali tagħhom.
- (26) Fejn l-amministrazzjonijiet pubblici jikkondividu s-soluzzjonijiet tagħhom ma' amministrazzjonijiet pubblici oħra jen-hu mal-pubbliku, huma jkunu qed jaġixxu fl-interess pubbliku. Dan huwa saħansitra aktar rilevanti għat-teknologiji innovattivi: Pereżempju, il-kodiċi miftuħ jagħmel l-algoritmi trasparenti u jippermetti awditi indipendenti u elementi kostitwenti riproducibbli. Il-kondiżjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà fost l-amministrazzjonijiet pubblici jenhtieg li tistabbilixxi l-kundizzjonijiet għall-ksib ta' ekosistema miftuħha ta' teknologiji digitali għas-settur pubbliku li jistgħu jipproduċu beneficiċċi multipli.
- (27) Meta jimmonitorja l-koerenza tas-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà rrakkomandati u jipproponi mizuri sabiex tiġi żgurata l-kompatibbiltà tagħhom mas-soluzzjonijiet eżistenti bi skop komuni, il-Bord jenhtieg li jqis l-iskadenza tas-soluzzjonijiet.

- (28) Il-EIF jenhtieg li jiżgura l-koerenza u jenhtieg li jiġi rikonoxxut bħala l-punt uniku ta' referenza għall-approċċ tal-Unjoni għall-interoperabbiltà fis-settur tas-servizz pubbliku. Barra minn hekk, oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà jistgħu jindirizzaw il-ħtiġijiet ta' setturi, oqsma jew livelli amministrattivi speċifiċi. Dawk l-oqfsa, li huma ta' natura mhux vinkolanti, jenhtieg li jippromwovu aktar l-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà u l-approċċ ta' interoperabbiltà skont id-disinn.
- (29) Jenhtieg li l-FEI, fost l-oħrajn, jippromwovi l-prinċipju tal-multilingwiżmu fis-settur pubbliku.
- (30) Jenhtieg li l-EIF jiġi żviluppat mill-Bord. Il-Bord jenhtieg li jkun magħmul minn rappreżentant wieħed minn kull Stat Membru u minn rappreżentant wieħed tal-Kummissjoni. Għalhekk, l-Istati Membri, flimkien mal-Kummissjoni, jinsabu fiċ-ċentru tal-iżvilupp u l-implementazzjoni tal-EIF. Jenhtieg li l-Bord jaġġorna l-EIF fejn meħtieg.
- (31) L-oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà maħruġa biex jikkomplementaw l-EIF jenhtieg li jqisu u ma jfixklux l-oqfsa eżistenti speċifiċi għas-settur żviluppati fil-livell tal-Unjoni, bħal fis-settur tas-saħħha.

- (32) L-interoperabbiltà hija marbuta direttament u tibbażu fuq l-użu ta' spċifikazzjonijiet u standards miftuħha. Għalhekk, jenħtieg li s-settur pubbliku tal-Unjoni jithalla jaqbel dwar spċifikazzjonijiet miftuħha tražversali u soluzzjonijiet oħrajn għall-promozzjoni tal-interoperabbiltà. Jenħtieg li l-qafas il-ġdid jipprevedi proċess ċar dwar l-istabbiliment u l-promozzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà rakkomandati fil-futur, bit-tikketta "Soluzzjoni għal Ewropa Interoperabbi". B'dan il-mod, is-settur pubbliku ser ikollu vuċi aktar koordinata biex jidderiegi l-ħtiġijiet tas-settur pubbliku u l-valuri pubblici f-diskussionijiet usa'. Jenħtieg li l-Bord jaqbel dwar kriterji ġenerali li bihom għandhom jintlaħqu s-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà. Il-Bord għandu jkun jista' jirtira r-rakkomandazzjonijiet tiegħu. Meta l-Bord jirtira r-rakkomandazzjonijiet tiegħu, jenħtieg li t-tikketta "Soluzzjoni Ewropa Interoperabbi" titneħħha mis-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà rilevanti u dawk is-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà jistgħu, jekk ikun meħtieg, jithassru mill-portal Ewropa Interoperabbi.
- (33) Bosta spċifikazzjonijiet tal-interoperabbiltà użati mis-settur pubbliku jistgħu jiġu derivati mid-dritt eżistenti tal-Unjoni. Għalhekk, huwa neċċesarju li tiġi stabbilita rabta bejn l-ispecifikazzjonijiet kollha għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej li huma obbligatorji skont id-dritt tal-Unjoni. Mhux dejjem huwa faċċi għall-awtoritajiet ta' implementazzjoni li jsibu r-rekwiżiti fl-aktar format reċenti u li jinqara mill-magni. Punt uniku ta' dħul fil-forma tal-portal "Ewropa Interoperabbi" u regoli ċari dwar il-metadata tal-informazzjoni li għandha x'taqsam ma' dawn ir-rekwiżiti huma maħsuba li jgħinu lill-korpi tas-settur pubbliku biex jiżgħuraw li l-infrastrutturi tas-servizzi digitali tagħhom jikkonformaw mar-regoli eżistenti u futuri.

- (34) Jenhtieġ li l-portal Ewropa Interoperabbi ikun žviluppat fuq il-baži ta' inizjattivi eżistenti u għandu jiġi stabbilit bħala punt ta' referenza aċċessibbli faċilment għal soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà, valutazzjonijiet, għarfien u komunità. Jenhtieġ li l-portal Ewropa Interoperabbi jiġi stabbilit bħala link għas-sorsi uffiċjali iż-żgħid jenhtieġ li jkun miftuħ għal kontribut mill-Komunità għal Ewropa Interoperabbi stabbilit b'dan ir-Regolament.
- (35) Jenhtieġ li l-portal Ewropa Interoperabbi jagħmel is-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà li jsegwu l-prinċipji tal-EIF ta' ftuħ, aċċessibbiltà, newtralità teknika, użu mill-ġdid, sigurtà u privatezza disponibbli għall-pubbliku u li jkunu jistgħu jinstabu minnu. Jenhtieġ li jkun hemm distinzjoni ċara bejn soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi, li huma rakkommandati mill-Bord, u soluzzjonijiet oħra ta' interoperabbiltà, bħal dawk kondiviżi b'mod proattiv għall-użu mill-ġdid mill-amministrazzjonijiet pubblici, dawk marbuta mal-politiki tal-Unjoni u soluzzjonijiet rilevanti minn portali nazzjonali. Jenhtieġ li l-każijiet ta' użu fil-portal Ewropa Interoperabbi ikunu jistgħu jiġi mfittxija skont il-pajjiż jew skont it-tip ta'servizz pubbliku li jappoġġaw. Jenhtieġ li l-Bord jiġi kkonsultat dwar il-mod kif is-soluzzjonijiet għandhom jiġi kkategorizzati fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.
- (36) Peress li sors miftuħ jippermetti li l-utenti jivvalutaw u jispezzjonaw b'mod attiv l-interoperabbiltà u s-sigurtà ta' soluzzjonijiet, huwa importanti li s-sors miftuħ jappoġġa l-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà. F'dak il-kuntest, jenhtieġ li jiġi promoss l-użu ta' licenzji ta' sors miftuħ sabiex jittejbu c-ċarezza legali u r-rikonoximent reciproku tal-licenzji fl-Istati Membri. Bil-Licenzja Pubblika tal-Unjoni Ewropea (EUPL) il-Kummissjoni digħi tipprovd soluzzjoni għal tali licenzjar. Il-portali tal-Istati Membri li jiġbru soluzzjonijiet ta' sors miftuħ li huma marbuta mal-portal Ewropa Interoperabbi jenhtieġ li jippermettu l-użu tal-EUPL, filwaqt li ma jeskludux il-possibilità li tali portali jistgħu jippermettu l-użu ta' licenzji oħra b'sors miftuħ.

- (37) Is-servizzi pubblici tal-Unjoni li huma mogħtija jew ġestiti b'mod elettroniku attwalment spiss jiddependu minn fornitori mhux tal-Unjoni. Huwa fl-interess strategiku tal-Unjoni li tiżgura li żżomm u tiżviluppa kapaċitajiet teknoloġici essenzjali sabiex tiżgura s-Suq Uniku Digideli tagħha, u b'mod partikolari sabiex tiżgura l-għoti ta' servizzi, tipproteġi sistemi kritici tan-networks u tal-informazzjoni, u tipprovdi servizzi pubblici ewlenin. Jenħtieg li l-miżuri ta' appoġġ għal Ewropa Interoperabbi jgħinu lill-amministrazzjonijiet pubblici jevolvu u jkunu kapaċi jinkorporaw sfidi ġodda u oqsma ġodda fkuntesti transfruntieri. L-interoperabbiltà hija kundizzjoni ghall-evitar tal-lock-in teknoloġiku, l-iffacilitar ta' žviluppi tekniċi, u t-trawwim tal-innovazzjoni, li għandha tagħti spinta lill-kompetittività globali, lir-reziljenza u lill-awtonomija strategika miftuħha tal-Unjoni.
- (38) Huwa neċċessarju li jiġi stabbilit mekkaniżmu ta' governanza li jiffacilita l-implementazzjoni tal-politiki tal-Unjoni b'mod li jiżgura l-interoperabbiltà. Jenħtieg li dak il-mekkaniżmu jiffoka fuq l-implementazzjoni digidili interoperabbi tal-politiki ladarba jkunu gew adottati fil-forma ta' atti legali u jenħtieg li jservi biex jiġu žviluppati soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà fuq baži xprunata mill-ħtieġ. Jenħtieg li l-mekkaniżmu jappoġġa lill-korpi tas-settur pubbliku. Il-progetti ta' appoġġ għall-implementazzjoni tal-politika biex jappoġġaw il-korpi tas-settur pubbliku jenħtieg li jiġu proposti mill-Bord lill-Kummissjoni li jenħtieg li tiddeċċiedi jekk tistabbilixx il-progetti ta' appoġġ, b'kunsiderazzjoni dovuta għall-ħtiega potenzjali għal verżjonijiet mhux awtorevoli u eżegwibbli mill-magni tal-politika, bħal mudelli jew kodiċi ta' implementazzjoni ta' referenza, li jistgħu jerġgħu jintużaw fil-livelli kollha ta' amministrazzjoni..

- (39) Jenhtieġ li l-livelli kollha tal-amministrazzjoni jikkooperaw ma' organizzazzjonijiet innovattivi, inkluż kumpaniji u entitajiet mingħajr skop ta' qligh, fid-disinn, fl-iżvilupp u fl-operat tas-servizzi pubblici. L-appoġġ għall-kooperazzjoni tal-GovTech bejn il-korpi tas-settur pubbliku, l-istituzzjonijiet edukattivi u tar-riċerka, in-negozji godda u l-SMEs innovattivi, u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili (CivicTech), huwa mezz effettiv ta' appoġġ għall-innovazzjoni tas-settur pubbliku, il-flessibbiltà u l-promozzjoni tal-użu ta' għodod ta' interoperabbiltà fost is-settur privat u dak pubbliku. L-appoġġ ta' ekosistema miftuha tal-GovTech fl-Unjoni li tlaqqa' flimkien atturi pubblici u privati bejn il-fruntieri u li tinvolvi livelli differenti tal-amministrazzjoni jenhtieġ li jippermetti l-iżvilupp ta' inizjattivi innovattivi fir-rigward tad-disinn u l-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà tal-GovTech.
- (40) L-identifikazzjoni tal-ħtiġijiet u l-prioritajiet tal-innovazzjoni kondiviżi u l-enfasi tal-isforzi komuni tal-GovTech u tal-esperimentazzjoni bejn il-fruntieri jgħinu lill-korpi tas-settur pubbliku tal-Unjoni jikkondividu r-riskji, it-tagħlimiet meħuda, u r-riżultati tal-miżuri għall-innovazzjoni. Dawk l-attivitàjiet ser jisfruttaw b'mod partikolari r-riżerva rikka tal-Unjoni ta' negozji godda u ta' SMEs tat-teknoloġija. Progetti ta' GovTech li jirnexxu u miżuri ta' innovazzjoni mmexxija minn miżuri ta' innovazzjoni għal Ewropa Interoperabbi jenhtieġ li jgħinu biex jiżdiedu l-ghodod ta' GovTech u s-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà għall-użu mill-ġdid.

- (41) Miżuri ta' appoġġ għal Ewropa Interoperabbli jistgħu jibbenefikaw minn spazji sikuri għall-esperimentazzjoni, filwaqt li jiżguraw innovazzjoni u integrazzjoni responsabbi ta' miżuri u salvagwardji xierqa ta' mitigazzjoni tar-riskju. Sabiex jiġi żgurat qafas legali li jkun favorevoli għall-innovazzjoni, li jibqa' validu għall-futur u reziljenti għat-tfixkil, jenħtieg li jkun possibbli li tali progetti jsiru f'ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà. Jenħtieg li l-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà jikkonsitu f'ambjenti ta' ttestjar kontrollati li jiffacilitaw l-iżvilupp u l-itteżżejjek ta' soluzzjonijiet innovattivi qabel ma tali soluzzjonijiet jiġu integrati fin-network u fis-sistemi tal-informazzjoni tas-settur pubbliku. Jenħtieg li l-istabbiliment tal-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà jimmiraw li jrawmu l-interoperabbiltà permezz ta' soluzzjonijiet innovattivi billi jistabbilixxu ambjent ikkontrollat ta' esperimentazzjoni u ta' ttestjar bil-ġhan li jiġi żgurat l-allinjament ta' dawk is-soluzzjonijiet ma' dan ir-Regolament u ma' ligħejiet rilevanti oħra tal-Unjoni nazzjonali, biex isaħħu c-ċertezza legali għall-innovaturi u għall-awtoritajiet kompetenti u biex iżidu l-fehim tal-opportunitajiet, tar-riskji emergenti u tal-impatti tas-soluzzjonijiet il-ġodda. Sabiex tīgħi żgurata implimentazzjoni uniformi fl-Unjoni kollha u jinkisbu l-ekonomiji ta' skala, huwa xieraq li jiġu stabbiliti regoli komuni għall-implimentazzjoni tal-interoperabbiltà tal-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji. Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-*Data* għandu s-setgħa li jimponi multi amministrattivi lill-entitajiet tal-Unjoni fil-kuntest ta' ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà, f'konformità mal-Artikolu 58(2), il-punt (i), tar-Regolament (UE) 2018/1725.

- (42) Huwa meħtieg li jiġu previsti regoli għall-użu ta' *data* personali miġbura għal skopijiet oħra jn sabiex jiġu žviluppati certi soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà fl-interess pubbliku fi ħdan l-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-Interoperabbiltà, f'konformità mal-Artikolu 6(4) tar-Regolament (UE) 2016/679, u l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2018/1725 u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4(2) tad-Direttiva (UE) 2016/680 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁰. L-obbligi l-oħra kollha tal-kontrolluri tad-*data* u d-drittijiet tas-suġġetti tad-*data* skont ir-Regolamenti (UE) 2016/679 u (UE) 2018/1725 u d-Direttiva (UE) 2016/680 jibqgħu applikabbli. B'mod partikolari, dan ir-Regolament għandu biss l-ghan li jipprevedi biss l-ipproċessar ta' *data* personali fil-kuntest tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-Interoperabbiltà. Kwalunkwe pproċessar ieħor ta' *data* personali li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament ikun jeħtieg bażi legali separata.
- (43) Sabiex tiżdied it-trasparenza tal-ipproċessar tad-*data* personali mill-entitajiet tal-Unjoni u mill-korpi tas-settur pubbliku, jenħtieg li l-portal Ewropa Interoperabbli jipprovdi aċċess għal informazzjoni dwar l-ipproċessar ta' *data* personali fil-kuntest ta'ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-Interoperabbiltà, f'konformità mar-Regolamenti (UE) 2016/679 u (UE) 2018/1725.

---

¹⁰ Id-Direttiva (UE) 2016/680 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni ta' persuni fizċi fir-rigward tal-ipproċessar tad-*data* personali mill-awtoritajiet kompetenti għall-finijiet tal-prevenzjoni, l-investigazzjoni, is-sejbien jew il-prosekuzzjoni ta' reati kriminali jew l-eżekuzzjoni ta' pieni kriminali, u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li thassar id-Deciżjoni Qafas tal-Kunsill 2008/977/ĜAI, (GU L 119, 4.5.2016, p. 89).

- (44) Huwa meħtieg li jittejjeb fehim tajjeb tal-kwistjonijiet ta' interoperabbiltà, specjalment fost l-impjegati tas-settur pubbliku. It-taħriġ kontinwu huwa kruċjali f'dan ir-rigward u l-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni dwar is-suġġett jenħtieg li jiġu mħeġġa. Lil hinn mit-taħriġ dwar soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi, fejn ikun xieraq, l-inizjattivi kollha jenħtieg li jibnu fuq il-kondiżjoni tal-esperjenza u tas-soluzzjonijiet u l-iskambju u l-promozzjoni tal-aħjar prattiki, jew ikunu akkumpanjati minnhom. Għal dak il-għan, jenħtieg li l-Kummissjoni tiżviluppa korsijiet ta' taħriġ u materjali ta' taħriġ, u jenħtieg li tippromwovi l-iżvilupp ta' programm ta' certifikazzjoni dwar kwistjonijiet ta' interoperabbiltà sabiex tipromwovi l-ahjar prattiki, il-kwalifikasi għar-riżorsi umani u kultura ta' eċċellenza. Jenħtieg li l-Kummissjoni tikkontribwixxi għaż-żieda tad-disponibbiltà generali u l-adozzjoni ta' taħriġ dwar l-interoperabbiltà tas-settur pubbliku fil-livell nazzjonali, regionali u lokali, f'konformità mal-istratgeġji tal-Unjoni ghall-ħiliet digitali. Jenħtieg li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jrawmu t-tiġħiha tal-kapaċitajiet, b'mod partikolari fi ħdan l-amministrazzjonijiet pubblici, f'termini tat-tiġdid u t-titjib tal-ħiliet meħtiega għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament

- (45) Sabiex jinħoloq mekkaniżmu li jiffacilita proċess ta' tagħlim reciproku fost l-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku u l-kondiżjoni tal-ahjar prattiki fl-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet għal Ewropa interoperabbli fl-Istati Membri kollha, huwa meħtieg li jiġu stabbili dispożizzjonijiet dwar il-proċess ta' riežami bejn il-pari. Jenħtieg li r-riežami bejn il-pari jwassal għal għarfien u rakkmandazzjonijiet siewja għall-korp tas-settur pubbliku li jkun qed isirlu tali riežami. B'mod partikolari, huwa jista' jikkontribwixxi għal-faċilitazzjoni tat-trasferiment ta' teknologiji, għodod, miżuri u proċessi fost il-partecipanti tar-riežami bejn il-pari. Jenħtieg li r-riežami bejn il-pari johloq mogħdija funzjonali għall-kondiżjoni tal-ahjar prattiki fost l-Istati Membri kollha u l-entitajiet tal-Unjoni b'livelli differenti ta' maturità fl-interoperabbiltà. Għandu jkun possibbli li jitwettaq riežami bejn il-pari fuq baži volontarja fuq talba ta' entità tal-Unjoni jew ta' korp tas-settur pubbliku meta jkun meħtieg. Sabiex jiġi żgurat li l-proċess ta' riežami bejn il-pari jkun kosteffettiv u jiproduci riżultati ċari u konklużivi, u jiġi evitat piż amministrattiv mhux meħtieg, il-Kummissjoni jenħtieg li tkun tista' tad-dokumenti linji gwida dwar il-metodologija u l-kontenut tar-riežami bejn il-pari, abbaži tal-ħtigijiet li jseħħu u wara li tikkonsulta mal-Bord.
- (46) Il-Bord jenħtieg li jiffacilita l-iżvilupp tad-direzzjoni ġenerali tal-kooperazzjoni strutturata għal Ewropa Interoperabbli fil-promozzjoni tal-interkonnessjoni digitali u tal-interoperabbiltà tas-servizzi pubblici fl-Unjoni, u sabiex jiġi ssorveljati l-attivitàajiet strategici u ta' implementazzjoni relatati ma' dik il-kooperazzjoni. Il-Bord jenħtieg li jwettaq il-kompli tiegħi filwaqt li jqis ir-regoli u s-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà transfruntiera li digħi huma implementati għan-network u għas-sistemi tal-informazzjoni eżistenti.

- (47) Ćerti entitajiet tal-Unjoni, bħall-Bord Ewropew għall-Innovazzjoni fil-Qasam tad-Data u l-Bord għall-Ispazju Ewropew tad-Data dwar is-Saħħha, inħolqu u nghataw il-kompli, *inter alia*, li jtejbu l-interoperabbiltà f'dominju jew f'livell ta' politika specifiku. Madankollu, l-ebda waħda mill-entitajiet eżistenti ma għandha l-kompli li tindirizza rekwiżiti vinkolanti għas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej. Jenħtieg li l-Bord jappoġġa lill-entitajiet tal-Unjoni li jaħdmu fuq politiki, azzjonijiet u soluzzjonijiet rilevanti għall-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej, pereżempju fl-interoperabbiltà semantika għall-portabbiltà u l-użu mill-ġdid tal-ispazji tad-data. Jenħtieg li l-Bord jinteraġixxi mal-entitajiet rilevanti kollha tal-Unjoni sabiex jiżgura l-allinjament u s-sinergi bejn l-azzjonijiet ta' interoperabbiltà transfruntiera u dawk specifiki għas-settur. Għal dak il-ghan, il-Kummissjoni, bħala l-President tal-Bord, tista' tistieden esperti b'kompetenza specifika f'suġġett fuq l-agħda, inkluż rappreżentanti minn awtoritajiet regionali u lokali u mill-komunitajiet ta' sors miftuħ u ta' standardizzazzjoni.
- (48) L-avvanz tal-interoperabbiltà tas-settur pubbliku jeħtieg l-involvement attiv u l-impenn tal-experti, il-prattikanti, l-utenti u c-ċittadini interessati fl-Istati Membri kollha. Dak l-isforz ikopri l-livelli kollha tal-amministrazzjoni - nazzjonali, reġjonali u lokali - u jinvolvi shab internazzjonali, istituzzjonijiet ta' riċerka u edukattivi, kif ukoll komunitajiet rilevanti, u s-settur privat. Sabiex jiġu sfruttati l-għarfien espert, il-ħiliet u l-kreattività tagħhom, il-Komunità għal Ewropa Interoperabbi, forum dedikat, jenħtieg li tgħin sabiex jingabru l-feedback, il-ħtiġiġiet tal-utenti u dawk operazzjonali, jiġu identifikati oqsma għal żvilupp ulterjuri u l-prioritajiet tal-kooperazzjoni fejn tidħol l-interoperabbiltà fl-Unjoni. Jenħtieg li l-istabbiliment tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi jappoġġa l-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni bejn l-atturi strategici u operazzjonali ewlenin għall-interoperabbiltà.

- (49) Il-Komunità għal Ewropa Interoperabbi jenħtieg li tkun miftuha għall-partijiet interessati kollha. L-aċċess għall-Komunità għal Ewropa Interoperabbi jenħtieg li jsir faċli kemm jista' jkun, filwaqt li jiġu evitati ostakli u piżżejjiet amministrattivi mhux meħtiega. Jenħtieg li l-Komunità għal Ewropa Interoperabbi tlaqqa' flimkien il-partijiet ikkonċernati pubblici u privati, inkluži ċ-ċittadini, b'għarfien espert fil-qasam tal-interoperabbiltà transfruntiera, li jkunu gejjin minn sfondi differenti, bħall-akkademja, ir-riċerka u l-innovazzjoni, l-edukazzjoni, l-istandardizzazzjoni u l-ispeċifikazzjonijiet, in-negozji u l-amministrazzjoni pubblika fil-livelli kollha. Jenħtieg li titheggex il-parteċipazzjoni attiva fil-Komunità għal Ewropa Interoperabbi, inkluż billi jiġu identifikati miżuri ta' appoġġ u opportunitajiet ta' finanzjament.
- (50) Sabiex tiġi żgurata l-implimentazzjoni effettiva u effiċjenti ta' dan ir-Regolament, huwa meħtieg li jinħatru awtoritajiet nazzjonali kompetenti responsabbi għall-implimentazzjoni tiegħi. F'bosta Stati Membri, xi entitajiet digħi għandhom ir-rwol li jiżviluppaw l-interoperabbiltà. Dawk l-entitajiet jenħtieg li ikunu jistgħu jieħdu r-rwol tal-awtorità kompetenti fkonformità ma' dan ir-Regolament u fejn ikun hemm aktar minn awtorità nazzjonali kompetenti waħda, jenħtieg li jinħatar punt uniku ta' kuntatt minn fosthom.
- (51) Jenħtieg li tiġi żviluppata Agħenda għal Ewropa Interoperabbi bħala l-strument ewljeni tal-Unjoni għall-koordinazzjoni tal-investimenti pubblici f-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà u li tistabbilixxi l-pjan direzzjonali għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Jenħtieg li tipprovdha ħarsa ġenerali komprensiva lejn il-possibiltajiet ta' finanzjament u l-impenji ta' finanzjament fil-qasam, filwaqt li tintegra, fejn ikun xieraq, il-programmi tal-Unjoni relatati. Jenħtieg li din tikkontribwixxi għall-ħolqien ta' sinergiji u għall-koordinazzjoni tal-appoġġ finanzjarju relatav mal-iżvilupp tal-interoperabbiltà u l-evitar tad-duplikazzjoni fil-livelli kollha ta' amministrazzjoni.

(52) Jenhtieġ li tingabar informazzjoni sabiex tiggwida l-implimentazzjoni effettiva u effiċjenti ta' dan ir-Regolament, inkluż l-għoti ta' informazzjoni li tappoġġa l-ħidma tal-Bord, u kontributi għall-evalwazzjoni ta' dan ir-Regolament f'konformità mal-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Ligijiet¹¹. Għalhekk, jenhtieġ li l-Kummissjoni twettaq monitoraġġ u evalwazzjoni ta' dan ir-Regolament. Jenhtieġ li l-evalwazzjoni tkun ibbażata fuq il-ħames kriterji tal-effiċjenza li ġejjin, l-effettivitā, ir-rilevanza, il-koerenza u l-valur miżjud, b'enfasi speċifika fuq l-impatt ta' dan ir-Regolament dwar l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej bhala faċilitatur għal servizzi pubblici digitali bla xkiel u aċċessibbli, it-tnejja, wara konsultazzjoni mal-Bord, il-metodologija, il-process u l-indikaturi għall-monitoraġġ. Jenhtieġ li l-mekkaniżmu ta' monitoraġġ jitfassal biex jimminimizza l-piż amministrattiv fuq l-Istati Membri billi jerġa' juža kemm jista' jkun possibbli s-sorsi tad-data eżistenti u joħloq sinergiji mal-mekkaniżmi ta' monitoraġġ eżistenti, bħall-Indiči tal-Ekonomija u s-Soċjetà Dijitali, il-Parametru Referenzjarju tal-Gvern elettroniku u t-trajettorji tal-Programm ta' Politika dwar id-Deċennju Dijitali 2030 stabbilit bid-Deċiżjoni (UE) 2022/2481.

---

¹¹ GU L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (53) Jenhtieġ li l-Kummissjoni tissottometti u tippreżenta rapport annwali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-interoperabbiltà fl-Unjoni. Jenhtieġ li dak ir-rapport jinkludi l-progress lejn l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej, l-ostakli u l-ixprunaturi għall-implementazzjoni, u r-riżultati miksuba maž-żmien, f'konformità mas-suġġetti ta' monitoraġġ elenkti f'dan ir-Regolament. Fir-rigward tal-indikaturi li għalihom id-data ma tkunx disponibbli, jenhtieġ li l-Istati Membri jipprovdu d-data fil-ħin permezz tal-Bord biex jiżguraw it-twettiq effettiv tar-rapport. Il-kwalità ta' dak ir-rapport tiddependi fuq id-disponibbiltà fwaqtha tad-data.
- (54) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieġ li l-Kummissjoni tingħata setgħat ta' implementazzjoni sabiex tistabbilixxi regoli u l-kundizzjonijiet għall-istabbiliment u għall-operat tal-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà. Jenhtieġ li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati skont ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹².

---

¹² Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-principji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżercizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implementazzjoni (GU L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (55) Billi l-objettiv ta' dan ir-Regolament, jiġifieri it-tiġi tas-suq uniku permezz tal-promozzjoni tal-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi digitali trans-Ewropej fi ħdan is-servizzi pubblici, ma jistax tintlaħaq b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda pjuttost jista', minħabba l-iskala u l-effetti tiegħu, tintlaħaq aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE). F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jintlaħqu l-objettivi tat-Trattati.
- (56) L-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament jenħtieġ li tīgħi differita għal tliet xhur wara d-data tad-dħul fis-seħħ tiegħu sabiex l-Istati Membri u l-entitajiet tal-Unjoni jingħataw bizzżejjed żmien sabiex iħejju għall-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. Tali differentment huwa meħtieġ biex jiġu stabbiliti l-Bord u l-Komunità għal Ewropa Interoperabbli u jinħatru koordinaturi tal-interoperabbiltà. Barra minn hekk, jenħtieġ li dan ir-Regolament jagħti żmien lill-Istati Membri u lill-entitajiet tal-Unjoni biex iħejju għall-implementazzjoni effettiva tal-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà u biex kull Stat Membru jaħtar awtorità kompetenti nazzjonali waħda jew aktar u punt uniku ta' kuntatt. Għalhekk, id-dispożizzjonijiet dwar il-valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà, l-awtoritatiet nazzjonali kompetenti u l-punti uniċi ta' kuntatt jenħtieġ li japplikaw disa' xhur mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament.
- (57) Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data ġie kkonsultat f'konformità mal-Artikolu 42(1) tar-Regolament (UE) 2018/1725 u ta opinjoni fit-13 ta' Jannar 2023¹³.

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

---

¹³ GU C 60, 17.2.2023, p. 17

Kapitolu 1

Dispożizzjonijiet generali

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi miżuri li jippromwovu l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej u b'hekk jikkontribwixxi għall-interoperabbiltà tan-network u tas-sistemi tal-informazzjoni tagħhom sottostanti billi jistabbilixxi regoli komuni u qafas ta' governanza.
2. Dan ir-Regolament japplika għall-entitajiet tal-Unjoni u għall-korpi tas-settur pubbliku li jirregolaw, jipprovdu, jiġġestixxu jew jimplimentaw is-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej.
3. Dan ir-Regolament japplika mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Istati Membri li jiddefinixxu x'jikkostitwixxi servizzi pubblici jew għall-kapaċità tagħhom li jistabbilixxu regoli proċedurali għal, jew ifornu, jimmaniġġjaw jew jimplimentaw dawk is-servizzi.
4. Dan ir-Regolament huwa mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri fir-rigward tal-attivitajiet tagħhom li jikkonċernaw is-sigurtà pubblika, id-difiża u s-sigurtà nazzjonali.
5. Dan ir-Regolament ma jinvolvix il-forniment ta' informazzjoni li l-iżvelar tagħha jmur kontra l-interessi essenzjali tas-sigurtà pubblika, tad-difiża jew tas-sigurtà nazzjonali tal-Istati Membri.

Artikolu 2
Definizzjonijiet

Għall-iskopijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "interoperabbiltà transfruntiera" tfisser il-kapaċità tal-entitajiet tal-Unjoni u tal-korpi tas-settur pubbliku tal-Istati Membri li jinterağixxu ma' xulxin bejn il-fruntieri billi jikkondividu d-data, l-informazzjoni u l-gharfien permezz ta' proċessi digitali f'konformità mar-rekwiziti legali, organizzattivi, semantici u tekniċi relatati ma' tali interazzjoni transfruntiera;
- (2) "servizzi pubblici digitali trans-Ewropej" tfisser servizzi digitali pprovdu minn entitajiet tal-Unjoni jew korpi tas-settur pubbliku lil xulxin, jew lil persuni fiżiċi jew ġuridiċi fl-Unjoni, u li jeħtiegu interazzjoni bejn il-fruntieri tal-Istati Membri, fost l-entitajiet tal-Unjoni jew bejn entitajiet tal-Unjoni u korpi tas-settur pubbliku permezz tan-network u sistemi tal-informazzjoni tagħhom;
- (3) "network u sistema tal-informazzjoni" tfisser network u sistema tal-informazzjoni kif definit fl-Artikolu 6, il-punt (1) tad-Direttiva (UE) 2022/2555 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁴;

---

¹⁴ Id-Direttiva (UE) 2022/2555 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Dicembru 2022 dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' cibersigurtà madwar l-Unjoni kollha, li temenda r-Regolament (UE) Nru 910/2014 u d-Direttiva (UE) 2018/1972, u li tkompli id-Direttiva (UE) 2016/1148 (Direttiva NIS 2) (GU L 333, 27.12.2022, p. 80).

- (4) "soluzzjoni ta' interoperabbiltà" tfisser beni li jista' jerġa' jintuża li jirrigwarda rekwiziti legali, organizzazzjonali, semantiċi jew tekniċi li jippermettu l-interoperabbiltà transfruntiera, bħal pereżempju oqsfa kuncettwali, linji gwida, arkitetturi ta' referenza, spċifikazzjonijiet tekniċi, standards, servizzi u applikazzjonijiet, kif ukoll komponenti tekniċi dokumentati, bħall-kodiċi tas-sors;
- (5) "entitajiet tal-Unjoni" tfisser l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni stabbiliti mit-TUE, mit-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea jew mit-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea dwar l-Enerġija Atomika, jew fuq il-baži tagħhom;
- (6) "korp tas-settur pubbliku" tfisser korp tas-settur pubbliku kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (1), tad-Direttiva (UE) 2019/1024 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁵;
- (7) "data" tfisser data kif definita fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2022/868 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁶;
- (8) "format li jinqara mill-magni" tfisser format li jinqara mill-magni kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (13), tad-Direttiva (UE) 2019/1024;

---

¹⁵ Id-Direttiva (UE) 2019/1024 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ĝunju 2019 dwar id-*data* miftuħha u l-użu mill-ġdid tal-informazzjoni tas-settur pubbliku (GU L 172, 26.6.2019, p. 56).

¹⁶ Ir-Regolament (UE) 2022/868 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2022 dwar il-governanza Ewropea tad-*data* u li jemenda r-Regolament (UE) 2018/1724 (Att dwar il-Governanza tad-*Data*) (GU L 152, 3.6.2022, p. 1).

- (9) "GovTech" tfisser kooperazzjoni bbażata fuq it-teknoloġija bejn l-atturi tas-settur pubbliku u dak privat li tappoġġa t-trasformazzjoni digitali tas-settur pubbliku;
- (10) "standard" tfisser standard kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (1), tar-Regolament (UE) Nru 1025/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷;
- (11) "speċifikazzjoni teknika tal-ICT" tfisser speċifikazzjoni teknika tal-ICT kif definita fl-Artikolu 2, il-punt (5), tar-Regolament (UE) Nru 1025/2012;
- (12) "licenzja ta' sors miftuħ" tfisser licenzja li biha l-użu mill-ġdid, ir-ridistribuzzjoni u l-modifika tas-software jkunu permessi ghall-uži kollha fuq il-baži ta' dikjarazzjoni unilaterali mid-detentur tad-dritt, li tista' tkun soggetta għal certi kundizzjonijiet, u fejn il-kodiċi tas-sors tas-software jkun disponibbli għall-utenti b'mod indiskriminat;
- (13) "l-ogħla livell ta' manigment" tfisser maniġer, manigment jew korp ta' koordinazzjoni u sorveljanza fl-aktar livell amministrattiv għoli, filwaqt li jitqiesu l-arrangamenti ta' governanza ta' livell għoli fkull entità tal-Unjoni;

---

¹⁷ Ir-Regolament (UE) Nru 1025/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar l-Istandardizzazzjoni Ewropea, li jemenda d-Direttivi tal-Kunsill 89/686/KEE u 93/15/KEE u d-Direttivi 94/9/KE, 94/25/KE, 95/16/KE, 97/23/KE, 98/34/KE, 2004/22/KE, 2007/23/KE, 2009/23/KE u 2009/105/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jhassar id-Deċiżjoni tal-Kunsill 87/95/KEE u d-Deċiżjoni Nru 1673/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (GU L 316, 14.11.2012, p. 12).

- (14) "ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà" tfisser ambjent ikkontrollat stabbilit minn entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku għall-iżvilupp, it-taħriġ, l-itteşjar u l-validazzjoni ta' soluzzjonijiet innovattivi ta' interoperabbiltà, fejn xieraq fkundizzjonijiet tad-dinja reali, li jappoġġaw l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej għal perjodu ta' żmien limitat taħt superviżjoni regolatorja.
- (15) "rekwiżit vinkolanti" tfisser kwalunkwe obbligu, projbizzjoni, kundizzjoni, kriterju jew limitu ta' natura legali, organizzazzjonali, semantika jew teknika, li huwa stabbilit minn entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku dwar servizz pubbliku digitali trans-Ewropew wieħed jew aktar u li għandu effett fuq l-interoperabbiltà transfruntiera.

Artikolu 3

Valutazzjoni tal-interoperabbiltà

1. Qabel tittieħed deċiżjoni dwar rekwiżiti vinkolanti ġoddha jew sostanzjalment modifikati, entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku għandhom iwettqu valutazzjoni tal-interoperabbiltà.

Meta, fir-rigward ta' rekwiżiti vinkolanti, tkun digħi twettqet valutazzjoni tal-interoperabbiltà jew meta jiġu implementati rekwiżiti vinkolanti minn soluzzjonijiet ipprovdu minn entitajiet tal-Unjoni, il-korp tas-settur pubbliku kkonċernat ma għandux ikun meħtieġ iwettaq valutazzjoni tal-interoperabbiltà ulterjuri fir-rigward ta' dawk ir-rekwiżiti. Tista' titwettaq valutazzjoni tal-interoperabbiltà unika sabiex jiġi indirizzat sett ta' rekwiżiti vinkolanti.

L-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku kkonċernat jista' jwettaq ukoll il-valutazzjoni tal-interoperabbiltà fkażiżiet oħra.

2. Valutazzjoni tal-interoperabbiltà għandha, b'mod xieraq, tidentifika u tivvaluta dawn li ġejjin:
  - (a) l-effetti tar-rekwiżiti vinkolanti fuq l-interoperabbiltà transfruntiera, bl-użu tal-Qafas Ewropew għall-Interoperabbiltà imsemmija fl-Artikolu 6 (EIF) bħala ghoddha ta' appoġġ;
  - (b) il-partijiet ikkonċernati li għalihom ir-rekwiżiti vinkolanti huma rilevanti;
  - (c) is-soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi imsemmija fl-Artikolu 7 li jappoġġaw l-implimentazzjoni tar-rekwiżiti vinkolanti.

L-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku kkonċernat għandu jippubblika rapport, f'format li jinqara mill-magni li jiffacilita t-traduzzjoni awtomatika, li jippreżenta l-eżitu tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà, inkluż il-punti elenkti fl-Anness, fuq sit web ufficjali,. Huwa għandu jikkondivid dak ir-rapport b'mod elettroniku mal-Bord għal Ewropa Interoperabbi stabbilit skont l-Artikolu 15 (“il-Bord”). Ir-rekwiżiti stabbiliti f'dan il-paragrafu ma għandhomx jirrestringu r-regoli eżistenti tal-Istati Membri dwar l-aċċess għad-dokumenti. Il-pubblikazzjoni ta’ dak ir-rapport ma għandhiex tikkomprometti d-drittijiet tal-proprietà intellettuali jew is-sigieti kummerċjali, l-ordni pubbliku jew is-sigurtà.

3. L-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku jistgħu jiddeċiedu liema korp għandu jipprovd i-l-appoġġ meħtieġ biex titwettaq il-valutazzjoni tal-interoperabbiltà. Il-Kummissjoni għandha tiprovd għodod tekniċi biex tappoġġa l-valutazzjoni tal-interoperabbiltà, inkluż għodda online biex tiffacilita t-tlestitja tar-rapport u l-pubblikazzjoni tiegħu fuq il-portal Ewropa Interoperabbi imsemmi fl-Artikolu 8.

4. L-entità tal-Unjoni jew il-korp tas-settur pubbliku kkonċernat għandhom jikkonsultaw lir-riċevituri tas-servizzi affettwati direttament, inkluż iċ-ċittadini, jew ir-rappreżentanti tagħhom. Dik il-konsultazzjoni għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-protezzjoni ta' interassi kummerċjali jew pubbliċi jew għas-sigurtà ta' dawn is-servizzi.
5. Sa... [disa' xhur mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament], il-Bord għandu jadotta il-linji gwida msemmija fl-Artikolu 15(5), il-punt (a).

Artikolu 4

Il-kondiżjoni u l-užu mill-ġdid ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà bejn l-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku

1. Entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku għandhom jagħmlu disponibbli għal kwalunkwe entità jew korp tas-settur pubbliku oħra tal-Unjoni li jitkolha soluzzjoni ta' interoperabbiltà li tappoġġa servizz pubbliku digitali trans-Ewropew, inkluż id-dokumentazzjoni teknika, u fejn applikabbli, l-istorja tal-verżjoni, il-kodiċi tas-sors dokumentat u r-referenzi għal standards miftuha jew speċifikazzjoni tekniċi użati.

L-obbligu ta' kondiżjoni ma għandu jaapplika ghall-ebda waħda mis-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà li ġejjin, jiġifieri dawk:

- (a) li jappoġġaw proċessi li jaqgħu barra mill-ambitu tal-kompli pubbliku tal-entità tal-Unjoni jew tal-korp tas-settur pubbliku kkonċernati kif definit mil-liġi jew minn regoli vinkolanti oħrajn, jew, fin-nuqqas ta' tali regoli, kif definit f'konformità mal-prattika amministrattiva komuni fl-entitajiet tal-Unjoni jew fl-Istat Membru inkwistjoni, dment li l-ambitu tal-kompli pubbliċi jkun trasparenti u soġġett għal rieżami;

- (b) li għalihom partijiet terzi għandhom drittijiet ta' proprjetà intellettuali li jirrestringu l-possibbiltà tat-tqassim tas-soluzzjoni għall-użu mill-ġdid;
- (c) li l-ċċess għalihom ikun eskluż jew ristrett għal raġunijiet ta':
- (i) informazzjoni kritika sensittiva relatata mal-protezzjoni tal-infrastruttura kif definita fl-Artikolu 2, il-punt (d) tad-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE¹⁸;
- (ii) il-protezzjoni tal-interessi tad-difiża, jew tas-sigurtà pubblika, inkluż l-infrastruttura kritika nazzjonali.
2. Sabiex l-entità ta' użu mill-ġdid tkun tista' tiġġestixxi s-soluzzjoni ta' interoperabbiltà b'mod awtonomu, l-entità ta' kondiviżjoni għandha tispeċifika kwalunkwe kundizzjoni li tapplika għall-użu mill-ġdid tas-soluzzjoni, inkluż kwalunkwe garanzija pprovduta lill-entità ta' użu mill-ġdid fir-rigward ta' kooperazzjoni, appoġġ u manutenzjoni. Tali kundizzjonijiet jistgħu jinkludu l-esklużjoni tar-responsabbiltà tal-entità tal-kondiviżjoni fil-każ ta' użu hażin tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà mill-entità ta' użu mill-ġdid. Qabel ma tadotta s-soluzzjoni ta' interoperabbiltà, l-entità ta' użu mill-ġdid għandha, wara talba, tiprovd lill-entità ta' kondiviżjoni valutazzjoni tas-soluzzjoni li tkopri l-kapaċità tagħha li tiġġestixxi b'mod awtonomu ċ-ċibersigurtà u l-evoluzzjoni tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà li tkun qed tintużza mill-ġdid.

---

¹⁸ Id-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE tat-8 ta' Diċembru 2008 dwar l-identifikazzjoni u l-indikazzjoni tal-Infrastruttura Kritika Ewropea u l-valutazzjoni tal-ħtieġa għat-titjib tal-harsien tagħhom (GU L 345, 23.12.2008, p. 75).

3. L-obbligu fil-paragrafu 1 jista' jiġi ssodisfat billi jiġi ppubblikat il-kontenut rilevanti fuq il-portal Ewropa Interoperabbli jew portal, katalgu jew repožitorju konness mal-portal Ewropa Interoperabbli. F'dak il-każ, il-paragrafu 2 ma għandux japplika għall-entità ta' kondiviżjoni. Fuq it-talba tal-entità tal-kondiviżjoni, il-Kummissjoni għandha tippubblika l-kontenut rilevanti fuq il-portal Ewropa Interoperabbli.
4. Entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku jew parti terza li tuża mill-ġdid soluzzjoni ta' interoperabbiltà tista' tadattaha għall-ħtiġijiet tagħha stess, sakemm id-drittijiet tal-proprietà intellettuali miżmuma minn parti terza ma jirrestringu l-adattament tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà. Jekk is-soluzzjoni ta' interoperabbiltà hija ippubblikata skont il-paragrafu 3, is-soluzzjoni ta' interoperabbiltà adattata għandha tiġi ppubblikata bl-istess mod.
5. L-entitajiet kondividenti u li jużaw mill-ġdid jistgħu jikkonkludu ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-kostijiet għal žviluppi futuri tas-soluzzjoni tal-interoperabbiltà.
6. Meta jiddeċiedu dwar l-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà, l-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku għandhom jipprioritizzaw l-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà li ma jkollhomx termini restrittivi ta' liċenzjar, bħal soluzzjonijiet ta' sors miftuħ, meta tali soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà huma ekwivalenti f'termini ta' funzjonalitajiet, il-kost totali, iċ-ċentralitā tal-utent, iċ-ċibersigurtà jew kriterji oggettivi rilevanti oħra. Il-Kummissjoni għandha tiprovo di appoġġ fl-identifikazzjoni ta' tali soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà, kif previst fl-Artikolu 9.
7. Il-Bord għandu jadotta linji gwida dwar il-kondiviżjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà.

Kapitolu 2

Faċilitaturi tal-Interoperabbiltà Ewropea

Artikolu 5

Principji ġenerali

1. Il-Kummissjoni għandha tippubblika soluzzjonijiet għal Ewropa interoperabbli u EIF fuq il-portal Ewropa Interoperabbli, b'mezzi elettroniċi, f'formati li jkunu miftuha, li jinqraw mill-magni, aċċessibbli, għal persuni b'diżabilità f'konformità mad-Direttiva (UE) 2016/2102¹⁹ u (UE) 2019/882²⁰ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li jistgħu jinstabu u li jistgħu jerġgħu jintużaw, jekk applikabbli, flimkien mal-kodiċi tas-sors dokumentat u mal-metadata tagħhom. Il-verżjonijiet tradotti b'mod awtomatiku tas-soluzzjonijiet tal-Ewropa Interoperabbli għandhom jiġu ppubblikati fuq il-portal Ewropa Interoperabbli fil-lingwi ufficjali kollha tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni.
2. Il-Bord għandu jimmonitorja l-koerenza ġenerali tas-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà rakkomandati, u jipproponi miżuri biex, fejn xieraq, jiżgura l-kompatibbiltà tagħhom ma' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà oħrajn li għandhom skop komuni, filwaqt li jappoġġa, fejn rilevanti, il-komplementarjetà ma' teknoloġiji ġoddha jew it-tranzizzjoni lejhom.

---

¹⁹ Id-Direttiva (UE) 2016/2102 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ottubru 2016 dwar l-aċċessibbiltà tas-siti elettroniċi u tal-applikazzjonijiet mobbli tal-korpi tas-settur pubbliku (GU L 327, 2.12.2016, p. 1).

²⁰ Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà ghall-prodotti u għas-servizzi (GU L 151, 7.6.2019, p. 70).

Artikolu 6

Qafas Ewropew għall-Interoperabbiltà u oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà

1. Il-Bord għandu jiżviluppa Qafas Ewropew għall-Interoperabbiltà (EIF). Għandu jissottometti l-EIF lill-Kummissjoni għall-adozzjoni.. F'każ li l-Kummissjoni tadotta l-EIF, hi għandha tippubblika l-EIF f'*Il-Ġurnal Uffīċjali tal-Unjoni Ewropea*.
2. L-EIF għandu jipprovdi mudell u sett ta' rakkmandazzjonijiet għall-interoperabbiltà legali, organizzazzjonali, semantika u teknika, kif ukoll għall- governanza tagħha, li jkunu indirizzati lill-entitajiet kollha li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament bl- għan li jiġu ffaċilitati l-interazzjonijiet ma' xulxin permezz tan-network u tas-sistemi tal-informazzjoni tagħhom. L-EIF għandu jitqies fil-valutazzjoni tal-interoperabbiltà imsemmija fl-Artikolu 3 u fl-Anness.
3. Wara li tikkonsulta mal-Bord, il-Kummissjoni tista' tadotta oqfsa oħra għall- interoperabbiltà ("oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà") li jimmiraw lejn il-ħtiġijiet ta' setturi jew livelli amministrattivi specifici. L-oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà għandhom ikunu bbażati fuq l-EIF. Il-Bord għandu jivvaluta l-allinjament tal-oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà mal-EIF. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-oqfsa speċjalizzati għall-interoperabbiltà fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.
4. Meta Stat Membru jiżviluppa qafas nazzjonali għall-interoperabbiltà, u politiki, strategiji jew linji gwida nazzjonali rilevanti oħrajn, huwa għandu jqis bis-shiħ l-EIF.

Artikolu 7

Soluzzjonijiet għal Ewropa interoperabbi

1. Il-Bord għandu jirrakkomanda soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà ghall-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej. Meta il-Bord jagħmel tali rakkmandazzjoni, dik is-soluzzjoni għandha jkollha t-tikketta "soluzzjoni għal Ewropa Interoperabbi" u għandha tīgi ppubblikata fuq il-portal Ewropa Interoperabbi, filwaqt li tagħmel distinzjoni ċara bejn soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi u soluzzjonijiet oħra. Meta il-Bord jirtira r-rakkmandazzjoni tiegħi, it-tikketta "soluzzjoni għal Ewropa Interoperabbi" għandha titneħħha u, fejn meħtieg, is-soluzzjoni għandha tithassar mill-portal Ewropa Interoperabbi
2. Is-soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi għandhom jaderixxu mal-prinċipji tat-trasparenza u tal-użu mill-ġdid u għandhom jiissodisfaw il-kriterji imsemmija fl-Artikolu 15(5), il-punt (i)..

Artikolu 8

Portal Ewropa Interoperabbi

1. Il-Kummissjoni għandha tipprovdi portal bħala punt uniku ta' dħul għall-informazzjoni relatata mal-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej ("il-portal Ewropa Interoperabbi"). Il-portal Ewropa Interoperabbi għandu jkun aċċessibbi b'mod elettroniku għaċ-ċittadini kollha, inkluż il-persuni b'diżabilità, u dan l-aċċess għandu jkun mingħajr ħlas. Il-portal Ewropa Interoperabbi għandu jkollu tal-inqas il-funzjonijiet li ġejjin:
  - (a) l-ghoti ta' aċċess għal soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi, b'mod faċli għall-utent, u mill-inqas li jistgħu jiġu mfittxija għal kull Stat Membru u għal kull servizz pubbliku;

- (b) l-ghoti ta' aċċess għal soluzzjonijiet oħra ta' interoperabbiltà li ma jkollhomx it-tikketta "Soluzzjoni għal Ewropa Interoperabbli", bħal dawk:
- (i) kondivizi skont l-Artikolu 4(3);
  - (ii) previsti skont politiki oħra tal-Unjoni;
  - (iii) ippubblikati fuq portali, katalogi jew repožitorji oħra konnessi mal-portal Ewropa Interoperabbli.
- (c) l-ghoti ta' aċċess ghall-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-ICT eligibbli għar-referenzjar f'konformità mal-Artikolu 13 tar-Regolament (UE) Nru 1025/2012;
- (d) l-ghoti ta' aċċess għal informazzjoni dwar l-ipproċessar ta' data personali fil-kuntest ta' ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji ta' interoperabbiltà msemmija fl-Artikoli 11 u 12, meta jkun ġie identifikat xi riskju kbir għad-drittijiet u għal-libertajiet tas-suġġetti tad-data, kif imsemmi fl-Artikolu 35(1) tar-Regolament (UE) 2016/679 u fl-Artikolu 39 tar-Regolament (UE) 2018/1725, kif ukoll aċċess għal informazzjoni dwar il-mekkaniżmi ta' respons biex jittaffa minnufih dak ir-riskju, inkluż, fejn xieraq, żvelar tal-valutazzjoni tal-impatt dwar il-protezzjoni tad-data;
- (e) it-trawwim tal-iskambju tal-gharfien bejn il-membri tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbli, imsemmi fl-Artikolu 16, bħad-disponibbiltà ta' sistema ta' feedback biex jesprimu l-fehmiet tagħħom dwar miżuri proposti mill-Bord jew għall-espressjonijiet ta' interess li jipparteċipaw f'ażżejjiet relatati mal-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament;

- (f) l-elenkar tal-aħjar prattiki u l-kondiviżjoni tal-għarfien li jappoġġaw l-interoperabbiltà inkluż fejn xieraq gwida dwar l-akkwist pubbliku, iċ-ċibersigurtà, l-integrazzjoni tal-IT u l-governanza tad-data;
  - (g) l-ghoti ta' aċċess għad-data li tirrizulta minn monitoraġġ relataż mal-interoperabbiltà mwettaq skont l-Artikolu 20;
  - (h) il-possibbiltà li ċ-ċittadini, in-negozji, b'mod partikolari l-SMEs u l-organizzazzjonijiet tas-socjetà civili jipprovdu feedback dwar il-kontenut ippubblikat.
2. Il-Bord jiista' jipproponi li il-Kummissjoni tippubblika soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà oħrajn fuq il-portal Ewropa Interoperabbi jew li tagħmel referenza għalihom fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.
3. Is-soluzzjonijiet aċċessibbli permezz tal-portal Ewropa Interoperabbi għandhom:
- (a) ma jkunux soġġetti għal drittijiet ta' partijiet terzi li jipprevjenu d-distribuzzjoni u l-użu tagħhom;
  - (b) ma jkunx fihom data personali jew informazzjoni kunfidenzjali;
  - (c) ikollhom livell għoli ta' allinjament mas-soluzzjonijiet għal Ewropa interoperabbi li jiista' jintwera billi jiġi ppubblikat l-eżitu tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà msemmija fl-Artikolu 3 u fl-Anness;

- (d) jużaw licenzja li tippermetti tal-inqas l-užu mill-ġdid tas-soluzzjoni minn entitajiet tal-Unjoni jew korpi tas-settur pubbliku oħrajn jew jinħarġu bħala sors miftuħ;
  - (e) jinżammu regolarmen taħt ir-responsabbiltà tas-sid tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà.
4. Meta entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku tiprovd portal, katalogu jew repožitorju b'funzjonijiet simili, din għandha tieħu l-miżuri meħtieġa u proporzjonati sabiex tiżgura l-interoperabbiltà mal-portal Ewropa Interoperabbi. Meta dawn il-portali jiġbru soluzzjonijiet ta' sors miftuħ, dawn għandhom jippermettu l-užu tal-Liċenzja Pubblika tal-Unjoni Ewropea.
5. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar l-interoperabbiltà għal portali, katalogi jew repožitorji b'funzjonijiet simili bħal dawk imsemmija fil-paragrafu 4.

Kapitolu 3

Miżuri ta' appoġġ għal Ewropa Interoperabbi

Artikolu 9

Proġetti ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-politika

1. Il-Bord jista' jipproponi li il-Kummissjoni tistabbilixxi proġetti li jappoġġaw lill-korpi tas-settur pubbliku fl-implimentazzjoni digħi tal-politiki tal-Unjoni li jiżguraw l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digħi trans-Ewropej ("proġett ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-politika").

2. Il-proġett ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-politika għandu jistabbilixxi:
  - (a) is-soluzzjonijiet eżistenti għal Ewropa Interoperabbli li huma meqjusin bħala meħtieġa għall-implimentazzjoni digħi tar-rekwiziti ta' politika;
  - (b) kwalunkwe soluzzjoni ta' interoperabbiltà nieqsa li għandha tiġi żviluppata li hija meqjusa bħala meħtieġa għall-implimentazzjoni digħi tar-rekwiziti ta' politika;
  - (c) miżuri ohra ta' appoġġ rakkmandati, bhal tħriġ, il-kondivizjoni ta' għarfien espert jew rieżamijiet bejn il-pari, kif ukoll opportunitajiet ta' appoġġ finanzjarju biex jassistu l-implimentazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà.
3. Wara li tikkonsulta mal-Bord, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-ambitu, l-iskeda ta' żmien, l-involviment meħtieġ tas-setturi partikolari u l-livelli amministrattivi, u l-metodi ta' ħidma tal-proġett ta' appoġġ. Meta il-Kummissjoni tkun digħi wettqet u ppubblikat valutazzjoni tal-interoperabbiltà, skont l-Artikolu 3, għandu jitqies l-eżitu ta' dik il-valutazzjoni meta jiġi stabbilit il-proġett ta' appoġġ.
4. Sabiex jissahhaħ il-proġett ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-politika, il-Bord jista' jipproponi li jiġi stabbilit ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà skont l-Artikolu 11.
5. L-eżitu ta' proġett ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-politika kif ukoll soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà żviluppati matul il-proġett għandhom ikunu disponibbli b'mod miftuh u jiġu ppubblikati fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.

Artikolu 10

Miżuri ta' innovazzjoni

1. Il-Bord jista' jipproponi li il-Kummissjoni tistabbilixxi miżuri ta' innovazzjoni sabiex tappoġġa l-iżvilupp u l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet innovattivi ta' interoperabbiltà fl-Unjoni (miżuri ta' innovazzjoni).
2. Il-miżuri ta' innovazzjoni għandhom jikkontribwixxu ghall-iżvilupp ta' soluzzjonijiet eżistenti jew ġodda għal Ewropa Interoperabbi u jistgħu jinvolvu atturi GovTech.
3. Sabiex jappoġġa l-iżvilupp ta' miżuri ta' innovazzjoni, il-Bord jista' jipproponi l-istabbiliment ta' ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju ta' interoperabbiltà.
4. Il-Kummissjoni għandha tagħmel ir-riżultati mill-miżuri ta' innovazzjoni disponibbli b'mod miftuh fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.

Artikolu 11

Stabbiliment ta' ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà

1. L-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà għandhom jithaddmu taħt ir-responsabbiltà tal-entitajiet tal-Unjoni jew tal-korpi tas-settur pubbliku partecipanti. Ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà li jinvolvu l-ipproċessar ta' data personali minn korpi tas-settur pubbliku, għandhom jithaddmu taħt is-superviżjoni tal-awtoritajiet nazzjonali tal-protezzjoni tad-data kif ukoll ta' awtoritajiet superviżorji nazzjonali, reġjonali jew lokali rilevanti oħra. Ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà li jinvolvu l-ipproċessar ta' data personali mill-entitajiet tal-Unjoni għandhom jithaddmu taħt is-superviżjoni tal-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data.
2. L-istabbiliment ta' ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà kif imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jkollu l-għan li jikkontribwixxi għall-objettivi li ġejjin:
  - (a) it-trawwim tal-innovazzjoni u jiffacilita l-iżvilupp u t-tnedija ta' soluzzjonijiet innovattivi ta' interoperabbiltà digitali għas-servizzi pubblici;
  - (b) il-facilitazzjoni tal-kooperazzjoni transfruntiera bejn l-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali kompetenti u s-sinergiji fl-ghoti ta' servizzi pubblici;
  - (c) il-facilitazzjoni tal-iżvilupp ta' ekosistema Ewropea miftuha tal-GovTech, inkluż il-kooperazzjoni ma' SMEs, istituzzjonijiet edukattivi u tar-riċerka u negozji ġodda;
  - (d) it-titjib tal-fehim tal-awtoritajiet dwar l-opportunitajiet jew l-ostakli għall-interoperabbiltà transfruntiera ta' soluzzjonijiet innovattivi ta' interoperabbiltà, inkluži ostakli legali;

- (e) il-kontribuzzjoni għall-iżvilupp jew għall-aġġornament ta' soluzzjonijiet għal Ewropa interoperabbli;
  - (f) il-kontribuzzjoni għal tagħlim regolatorju bbażat fuq l-evidenza;
  - (g) it-titjib taċ-ċertezza tad-dritt u jikkontribwixxi għall-kondiżjoni tal-ahjar prattiki permezz ta' kooperazzjoni mal-awtoritajiet involuti fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà bil-ħsieb li tīgi żgurata l-konformità ma' dan ir-Regolament u, meta xieraq, ma' legiżlazzjoni oħra tal-Unjoni u l-ligi nazzjonali.
3. Sabiex jiġi żgurat approċċ armonizzat u tīgi appoġġata l-implementazzjoni ta' ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà, il-Kummissjoni tista' toħrog linji gwida u kjarifiki, mingħajr preġudizzju għal ligi oħra tal-Unjoni.
4. Il-Kummissjoni, wara li tikkonsulta lill-Bord, fuq talba kongunta minn mill-inqas tliet parteċipanti, għandha tawtorizza l-istabbiliment ta' ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà. Fejn xieraq, it-talba għandha tispecifika informazzjoni bħal pereżempju l-iskop tal-ipproċessar tad-data personali, l-atturi involuti u r-rwoli tagħhom, il-kategoriji ta' data personali kkonċernati u s-sorsi tagħhom u l-perjodu ta' żamma previst. Il-konsultazzjoni ma għandhiex tissostitwixxi l-konsultazzjoni minn qabel imsemmija fl-Artikolu 36 tar-Regolament (UE) 2016/679 u l-Artikolu 40 tar-Regolament (UE) 2018/1725. Meta l-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà jiġi stabbilit għal soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà li jappoġġaw l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej minn entità waħda jew aktar tal-Unjoni, inkluż bil-partecipazzjoni ta' korpi tas-settur pubbliku, ma għandha tkun meħtieġa l-ebda awtorizzazzjoni.

Artikolu 12

Partecipazzjoni fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà

1. L-entitajiet tal-Unjoni jew il-korpi tas-settur pubbliku partecipanti għandhom jiżguraw li, sa fejn l-operazzjoni tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorja tal-interoperabbiltà tinvolfi l-ipproċessar ta' data personali jew inkella taqa' taħt il-kompetenza superviżorja ta' awtoritajiet nazzjonali, regionali jew lokali oħrajin li jipprovdu jew jappoġġaw l-aċċess għad-data, l-awtoritajiet nazzjonali għall-protezzjoni tad-data kif ukoll l-awtoritajiet nazzjonali, regionali jew lokali l-oħrajin li huma assoċjati mal-operat tal-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà. Kif xieraq, il-partecipanti jistgħu jippermettu l-involviment fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà ta' atturi oħrajin tal-GovTech bħal organizzazzjonijiet nazzjonali jew Ewropej tal-istandardizzazzjoni, korpi notifikati, laboratorji ta' riċerka u ta' esperimentazzjoni, centri ta' innovazzjoni, u kumpaniji li jixtiequ jittestjaw soluzzjonijiet innovattivi ta' interoperabbiltà, b'mod partikolari SMEs u negozji ġodda.
2. Il-partecipazzjoni fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà għandha tkun limitata għal perjodu li jkun xieraq għall-kumplessità u għall-iskala tal-progett, li għandu, fi kwalunkwe kaž, ma jaqbiżx sentejn mill-istabbiliment tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà. Jekk ikun meħtieg, il-partecipazzjoni tista' tiġi estiża sa sena biex jintlaħaq l-iskop tal-ipproċessar.

3. Il-partecipazzjoni fl-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà għandha tkun ibbażata fuq pjan specifiku elaborat mill-partecipanti u filwaqt li jitqies, kif applikabbli, il-parir ta' awtoritajiet nazzjonali kompetenti oħrajn jew tal-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data. Il-pjan għandu jkun fih tal-inqas dan li ġej:
- (a) deskrizzjoni tal-partecipanti involuti u r-rwoli tagħhom, is-soluzzjoni innovattiva ta' interoperabbiltà prevista u l-iskop maħsub tagħha, u l-process rilevanti ta' żvilupp, ittestjar u validazzjoni;
  - (b) il-kwistjonijiet regolatorji specifici involuti u l-gwida li hija mistennija mill-awtoritajiet li jwettqu s-superviżjoni tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà;
  - (c) l-arrangamenti specifici għal kollaborazzjoni bejn il-partecipanti u l-awtoritajiet, kif ukoll kwalunkwe attur ieħor involut fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà;
  - (d) mekkaniżmu ta' ġestjoni u monitoraġġ tar-riskju sabiex jiġi identifikat, evitat u mmitigat kwalunkwe riskju;
  - (e) l-istadji importanti ewlenin li jridu jittlestew mill-partecipanti biex is-soluzzjoni ta' interoperabbiltà titqies lesta biex titqiegħed fis-servizz;
  - (f) rekwiżiti ta' evalwazzjoni u rapportar u segwitu possibbli;

- (g) meta jkun strettament meħtieġ u proporzjonat li tiġi pproċessata data personali, ir-raġunijiet għal tali pproċessar, indikazzjoni tal-kategoriji tad-data personali kkonċernata, l-iskopijiet tal-ipproċessar li għaliex tkun maħsuba d-data personali, il-kontrolluri u l-proċessuri involuti fl-ipproċessar u r-rwol tagħhom.
4. Il-partecipazzjoni fl-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà ma għandhiex taffettwa s-setgħat superviżorji u korrettivi ta' kwalunkwe awtorità li twettaq superviżjoni tal-ambjent ta' esperimentazzjoni.
5. Il-partecipanti fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà għandhom jibqgħu responsabbi skont il-ligi tal-Unjoni u nazzjonali applikabbi dwar ir-responsabbiltà għal kwalunkwe dannu kkawżat matul il-partecipazzjoni tagħhom fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà.
6. Id-data personali tista' tiġi pproċessata fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà għal finijiet oħra għajnej id-dok li għalihom tkun ingabret legalment inizjalment, soġġett għall-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (a) is-soluzzjoni innovattiva ta' interoperabbiltà tiġi żviluppata biex jiġu ssalvagwardjati l-interessi pubblici fil-kuntest ta' livell għoli ta' effiċjenza u kwalità tal-amministrazzjoni pubblika u tas-servizzi pubblici;
- (b) id-data pproċessata hija limitata għal dak li huwa meħtieġ għall-funzjonament tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà li tkun ser tiġi żviluppata jew ittestjata fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà, u dak il-funzjonament ma jistax jinkiseb b'mod effettiv bl-ipproċessar ta' data anonimizzata, sintetika jew mhux personali oħra;

- (c) ikun hemm mekkaniżmi effettivi ta' monitoraġġ sabiex jiġi identifikat jekk jistax jinħoloq kwalunkwe riskju għoli għad-drittijiet u għal-libertajiet tas-suġġetti tad-data, kif imsemmi fl-Artikolu 35(1) tar-Regolament (UE) 2016/679 u fl-Artikolu 39 tar-Regolament (UE) 2018/1725, matul l-operat tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà, kif ukoll mekkaniżmu ta' respons sabiex jittaffa minnufih dak ir-riskju u, fejn meħtieġ, jitwaqqaf l-ipproċessar;
- (d) kwalunkwe data personali li tkun ser tiġi pproċessata tkun f'ambjent tal-ipproċessar tad-data funzjonalment separat, iżolat u protett taħt il-kontroll tal-partecipanti u persuni awtorizzati kif dovut biss ikollhom aċċess għal dik id-data;
- (e) kwalunkwe data personali pproċessata ma għandhiex tiġi trażmessha, trasferita jew aċċessata b'xi mod ieħor minn partijiet oħra li mħumiex partecipanti fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà, ħlief jekk dan l-iżvelar iseħħi f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679 jew, meta applikabbi, ir-Regolament (UE) 2018/1725, u l-partecipanti kollha jkunu qablu miegħu;
- (f) kwalunkwe pproċessar ta' data personali ma jaffettwax l-applikazzjoni tad-drittijiet tas-suġġetti tad-data kif previst skont id-dritt tal-Unjoni dwar il-protezzjoni ta' data personali, b'mod partikolari fl-Artikolu 22 tar-Regolament (UE) 2016/679 u fl-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2018/1725;
- (g) kwalunkwe data personali pproċessata tkun protetta permezz ta' miżuri tekniċi u organizazzjonali xierqa u titħassar ladarba l-partecipazzjoni fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà tkun intemmet jew id-data personali tkun laħqet it-tmiem tal-perjodu taż-żamma tagħha;

- (h) il-logs tal-iproċessar ta' data personali jinżammu għat-tul tal-partecipazzjoni fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà, sakemm ma jkunx previst mod ieħor mil-ligi tal-Unjoni jew nazzjonali;
- (i) deskrizzjoni sħiħa u dettaljata tal-proċess u r-raġunament għat-taħriġ, għall-ittestjar u għall-validazzjoni tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà jinżammu flimkien mar-riżultati tal-ittestjar bħala parti mid-dokumentazzjoni teknika u jingħaddew lill-Bord;
- (j) sommarju qasir tas-soluzzjoni ta' interoperabbiltà żviluppata fl-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà, l-objettivi tagħha u r-riżultati mistennija jitqiegħdu fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.
7. Il-paragrafu 1 huwa mingħajr preġudizzju għal-ligi tal-Unjoni jew nazzjonali li tistabbilixxi l-baži għall-iproċessar ta' data personali li hija meħtieġa għall-fini tal-iżvilupp, l-ittestjar u t-taħriġ ta' soluzzjonijiet innovattivi tal-interoperabbiltà jew ta' kwalunkwe baži ġuridika oħra, f'konformità mal-ligi tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data personali.
8. Il-partecipanti għandhom jissottomettu rapporti perjodiċi u rapport finali lill-Bord u lill-Kummissjoni dwar ir-riżultati mill-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà, inkluż prattiki tajbin, it-tagħlimiet meħħuda, miżuri ta' sikurezza rakkmandazzjonijiet dwar l-operazzjoni tagħhom u, fejn rilevanti, dwar l-iżvilupp ta' dan ir-Regolament u ta' ligi oħra tal-Unjoni taħt superviżjoni fi ħdan l-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà. Il-Bord għandu joħroġ opinjoni lill-Kummissjoni dwar l-eżitu tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà, li tispeċifika, fejn applikabbli, l-azzjonijiet meħtieġa biex jiġu implementati soluzzjonijiet godda tal-interoperabbiltà sabiex tiġi promossa l-interoperabbiltà tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej.

9. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-informazzjoni dwar l-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà ssir disponibbli fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.
10. Sa... [12-il xahar mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament], il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implementazzjoni li jistabilixxu ir-regoli dettaljati u l-kundizzjonijiet għall-istabbiliment u għat-tħaddim tal-ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorji tal-interoperabbiltà, inkluż il-kriterji ta' eligibbiltà u l-proċedura għall-applikazzjoni, għall-għażla tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà għall-partecipazzjoni fih u għall-ħruġ minnu, u d-drittijiet u l-obbligi tal-partecipanti. Dawk l-atti ta' implementazzjoni għandhom jiġu adottati fkonformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22(2).

Artikolu 13

Taħriġ

1. Il-Kummissjoni, assistita mill-Bord, għandha tipprovdi materjal ta' taħriġ dwar l-użu tal-EIF u dwar soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi, inkluži soluzzjonijiet li huma mingħajr ħlas u ta' sors miftuh. L-entitajiet tal-Unjoni u l-korpi tas-settur pubbliku għandhom jipprovdu lill-persunal tagħhom inkarigat b'kompiti strategici jew operazzjonali li jkollhom impatt fuq is-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej bi programmi ta' taħriġ xierqa dwar kwistjonijiet ta' interoperabbiltà.
2. Il-Kummissjoni għandha torganizza korsiġiet ta' taħriġ dwar kwistjonijiet ta' interoperabbiltà fil-livell tal-Unjoni sabiex ittejjeb il-kooperazzjoni u l-iskambju tal-aħjar prattiki bejn il-persunal tal-entitajiet tal-Unjoni u korpi tas-settur pubbliku, immirati lejn impiegati tas-settur pubbliku b'mod partikolari fil-livell reġjonali u lokali. Il-Kummissjoni għandha tagħmel il-korsiġiet ta' taħriġ aċċessibbli għall-pubbliku online, mingħajr ħlas.

- Il-Kummissjoni għandha tippromwovi l-iżvilupp ta' programm ta' certifikazzjoni dwar kwistjonijiet ta' interoperabbiltà biex tipromwovi l-ahjar prattiki, il-kwalifikasi tar-riżorsi umani u kultura ta' eccellenza.

Artikolu 14

Evalwazzjonijiet bejn il-pari

- Għandu jiġi stabbilit mekkaniżmu volontarju għal evalwazzjoni bejn il-pari ghall-fini li tiġi ffacilitata l-kooperazzjoni bejn il-korpi tas-settur pubbliku mfassal biex jappoġġahom fl-implementazzjoni ta' soluzzjonijiet għal Ewropa interoperabbi biex jappoġġa s-servizzi digitali pubblici trans-Ewropej u biex jgħinhom iwettqu valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà skont l-Artikolu 3.
- Għandu jitwettaq rieżami bejn il-pari minn esperti tal-interoperabbiltà meħuda minn Stati Membri għajr l-Istat Membru fejn jinsab il-korp tas-settur pubbliku li jkun qiegħed isirlu r-rieżami bejn il-pari.
- Kwalunkwe informazzjoni miksuba permezz ta' rieżami bejn il-pari għandha tintuża biss ghall-iskop ta' rieżami bejn il-pari. L-esperti tal-interoperabbiltà li jippartecipaw fir-rieżami bejn il-pari ma għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni sensittiva jew kunfidenzjali miksuba matul dak ir-rieżami bejn il-pari lil partijiet terzi. L-Istat Membru kkonċernat għandu jiżgura li kwalunkwe riskju ta' kunflitt ta' interess li jikkonċerna l-esperti tal-interoperabbiltà maħtura jiġi kkomunikat lill-Istati Membri l-oħraejn u lill-Kummissjoni mingħajr dewmien żejjed.

4. L-eserti tal-interoperabbiltà li jwettqu r-rieżami bejn il-pari għandhom iħejju rapport u jippreżentawh fi żmien xahar mill-finalizzazzjoni tar-rieżami bejn il-pari t u jissottomettu lill-korp tas-settur pubbliku kkonċernat u lill-Bord. Il-Kummissjoni għandha tippubblika rapport fuq il-portal Ewropa Interoperabbi meta jkunu awtorizzati mill-Istat Membru fejn ikun jinsab il-korp tas-settur pubbliku li jkun qiegħed isirlu r-rieżami bejn il-pari.
5. Il-Kummissjoni tista', wara li tikkonsulta lill-Bord, tadotta linji gwida dwar il-metodologija u l-kontenut tar-reviżjoni bejn il-pari.

Kapitolu 4

Governanza tal-interoperabbiltà transfruntiera

Artikolu 15

Bord għal Ewropa Interoperabbi

1. Huwa b'dan stabbilit il-Bord għal Ewropa Interoperabbi (il-“Bord”). Għandu jiffaċilita l-kooperazzjoni strategika u tipprovdi pariri dwar l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.
2. Il-Bord għandu jkun magħmul minn rappreżtant wieħed minn kull Stat Membru u rappreżtant ieħor mill-Kummissjoni.
3. Il-Kumitat tar-Reġjuni, l-Aġenzija tal-UE għaċ-Ċibersigurtà (ENISA) u č-Ċentru Ewropew ta' Kompetenza fil-qasam taċ-Ċibersigurtà għandhom jaħtru kull wieħed espert wieħed li għandu jiġi mistieden jipparteċipa bħala osservatur.

4. Il-Kummissjoni għandha tippresiedi fuq il-Bord. Il-President jista' jagħti status ta' osservatur fil-Bord lil esperti maħtura minn entitajiet, regjuni, organizzazzjonijiet u pajjiżi kandidati tal-Unjoni. Fuq baži ad hoc, il-President jista' jistieden lil esperti b'kompetenza spċċifika f'suġġett fuq l-aġenda biex jipparteċipaw. Il-Kummissjoni għandha tipprovdi s-segretarjat tal-Bord.

Il-membri tal-Bord għandhom jagħmlu kull sforz sabiex jadottaw id-deċiżjonijiet b'kunsens. F'każ ta' votazzjoni, l-eżitu tal-votazzjoni għandu jiġi deċiż b'maġgoranza sempliċi tal-membri komponenti. Il-membri li jkunu vvutaw kontra proposta jew astjenew għandu jkollhom id-dritt li jkollhom dokument li jiġbor fil-qosor ir-raġunijiet ghall-pożizzjoni tagħħom meħmuż mal-opinjonijiet, mar-rakkomandazzjonijiet jew mar-rapporti.

5. Il-Bord għandu jkollu l-kompli li ġejjin:
  - (a) li jadotta linji gwida fir-rigward tal-valutazzjoni tal-interoperabbiltà skont l-Artikolu 3(5), u l-lista ta' kontroll komuni stabbilita fl-Anness ta' dan ir-Regolament, u, jekk meħtieg, aġġornament ta' dawk il-linji gwida;
  - (b) li janalizza l-informazzjoni miġbura skont l-Artikolu 3(2), u li jipprovdi, fuq dik il-baži, suġġerimenti biex tittejjeb l-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej;
  - (c) li jadotta linji gwida dwar il-kondiżjoni tas-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà msemmija fl-Artikolu 4;

- (d) li jipproponi miżuri sabiex irawwem il-kondiviżjoni u l-užu mill-ġdid ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà;
- (e) li jiżviluppa l-EIF u li jaġġornah, jekk ikun meħtieġ, u li jipproponih lill-Kummissjoni;
- (f) li jappoġġa l-implementazzjoni tal-oqfsa tal-interoperabbiltà tal-Istati Membri u tal-entitajiet -Unjoni u politiki, strategiji jew linji gwida nazzjonali u tal-Unjoni rilevanti oħra, inkluż il-principju "digitali b'mod awtomatiku" u l-approċċ ta' "interoperabbiltà skont id-disinn";
- (g) li jivaluta l-allinjament tal-oqfsa specjalizzati għall-interoperabbiltà mal-EIF u li jwieġeb għat-talba ta' konsultazzjoni mill-Kummissjoni dwar dawk l-oqfsa;
- (h) li jadotta l-Äġenda għal Ewropa Interoperabbi msemmija fl-Artikolu 19;
- (i) li jirrakkomanda soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi u li jirtira tali rakkmandazzjonijiet abbaži ta' kriterji miftiehma;
- (j) li jimmonitorja l-koerenza ġenerali tas-soluzzjonijiet tal-interoperabbiltà rakkmandati, fil-livell nazzjonali, reġjonali u lokali, inkluż l-informazzjoni dwar il-metadata u l-kategorizzazzjoni tagħhom;
- (k) li jipproponi lill-Kummissjoni miżuri sabiex tiżgura, fejn xieraq, il-kompatibbiltà ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà ma' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà oħrajn bi skop komuni, filwaqt li jappoġġa, fejn rilevanti, il-komplementarjetà ma' teknoloġiji godda jew it-tranżizzjoni lejhom;

- (l) li jipproponi li l-Kummissjoni tippubblika s-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà msemmija fl-Artikolu 8(2) jew li dawk is-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà jissemmew fuq il-portal Ewropa Interoperabbi;
- (m) li jipproponi lill-Kummissjoni l-istabbiliment ta' progetti ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-politika, miżuri ta' innovazzjoni u miżuri rilevanti oħra, inkluż appoġġ għall-finanzjament;
- (n) li jidentifika l-aħjar prattiki għall-integrazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà fl-akkwist pubbliku u sejhiet għall-offerti;
- (o) li jirrieżamina r-rapporti mill-miżuri ta' innovazzjoni, dwar l-użu tal-ambjent ta' esperimentazzjoni regolatorju tal-interoperabbiltà u dwar riezami bejn il-pari u li jipproponi miżuri ta' segwit, jekk ikunu meħtieġa;
- (p) li jipproponi miżuri biex jissahħu l-kapaċitajiet ta' interoperabbiltà tal-korpi tas-settur pubbliku, bħat-taħriġ;
- (q) li jipproponi miżuri lill-organizzazzjonijiet u l-korpi rilevanti tal-istandardizzazzjoni sabiex jikkontribwixxi għall-attivitàjet Ewropej tal-istandardizzazzjoni, b'mod partikolari permezz tal-proċeduri stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 1025/2012;
- (r) li jipproponi miżuri għall-kollaborazzjoni ma' korpi internazzjonali u ma' istituzzjonijiet edukattivi u tar-riċerka li jistgħu jikkontribwixxu għall-iżvilupp tal-interoperabbiltà, speċjalment il-komunitajiet internazzjonali dwar soluzzjonijiet ta' sors miftuħ, standards miftuħa jew spċifikazzjonijiet tekniċi u pjattaformi oħrajn;

- (s) li jikkoordina mal-Bord Ewropew għall-Innovazzjoni fil-Qasam tad-Data, imsemmi fir-Regolament (UE) 2022/868 dwar soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà għall-Ispazji komuni Ewropej tad-Data, kif ukoll ma' kwalunkwe entità oħra tal-Unjoni li taħdem fuq soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà rilevanti għas-settur pubbliku;
  - (t) li jinforma regolarment u jikkoordina mal-koordinaturi tal-interoperabbiltà imsemmija fl-Artikolu 18 u, fejn rilevanti, mal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi, dwar kwistjonijiet li jikkonċernaw is-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej, inkluż progetti u networks rilevanti ffinanzjati mill-Unjoni.
  - (u) li jipprovdi pariri lill-Kummissjoni dwar il-monitoraġġ tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u r-rapportar dwarha
  - (v) li jipprovdi lill-Kummissjoni fħin opportun l-input u d-data meħtieġa għat-twassil effettiv tar-rapporti fkonformità mal-Artikolu 20.
6. Il-Bord jista' jistabbilixxi gruppi ta' ħidma sabiex ježaminaw punti spċifici relatati mal-kompeti tal-Bord. Il-gruppi ta' ħidma għandhom jinvolvu membri tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi.
7. Il-Bord għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħi stess.

Artikolu 16
Komunità għal Ewropa Interoperabbi

1. Komunità għal Ewropa Interoperabbi għandha, meta tintalab mill-Bord, tikkontribwixxi għall-attivitajiet tal-Bord billi tipprovd iġ-ġarfien espert u pariri.,
2. Il-partijiet ikkonċernati pubbliċi u privati kif ukoll l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili u l-kontributuri akkademiċi li jirrisjedu jew li għandhom l-uffiċċju rregistrat tagħhom fi Stat Membru jistgħu jirregistraw fuq il-portal Ewropa Interoperabbi bħala membri tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi.
3. Wara l-konferma tar-reġistrazzjoni, l-istatus ta' shubija għandu jiġi ppubblikat fuq il-portal Ewropa Interoperabbi. Is-shubija ma għandhiex tkun limitata fiż-żmien. Madankollu, din tista' tiġi revokata mill-Bord fi kwalunkwe ħin għal raġunijiet proporzjonati u ġustifikati, speċjalment jekk membru ma tkunx għadha tista' tikkontribwixxi għall-Komunità għal Ewropa Interoperabbi jew tkun abbużat mill-istatus tagħha bħala membru tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi.
4. Il-membri tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi jistgħu jiġi mistiedna biex fost oħrajn:
  - (a) jikkontribwixxu għall-kontenut tal-portal Ewropa Interoperabbi;
  - (b) jipprovdu għarfien espert fir-rigward tal-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà;

- (c) jipparteċipaw fil-gruppi ta' hidma u f'attivitàajiet oħra;
  - (d) jipparteċipaw fil-miżuri ta' appoġġ previsti fl-Artikoli 9 sa 14;
  - (e) jippromwovu l-użu ta' standards u oqfsa ta' interoperabbiltà.
5. Il-Bord għandu jorganizza assemblea online annwali tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi.
6. Il-Bord għandu jadotta l-kodiċi ta' kondotta għall-Komunità għal Ewropa Interoperabbi. Il-kodiċi ta' kondotta għandu jiġi ppubblikat fuq il-portal Ewropa Interoperabbi.

Artikolu 17

Awtoritajiet nazzjonali kompetenti u punti unici ta' kuntatt

1. Kull Stat Membru għandu jaħtar awtorità kompetenti waħda jew aktar bħala responsabbli għall-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. L-Istati Membri għandhom jaħtru punt uniku ta' kuntatt minn fost l-awtoritajiet kompetenti. tagħhom
2. Il-punt uniku ta' kuntatt għandu jkollu l-kompli li ġejjin:
  - (a) li jikkoordina fi ħdan l-Istat Membru fir-rigward tal-mistoqsijiet kollha relatati ma' dan ir-Regolament;
  - (b) li jappoġġa lill-korpi tas-settur pubbliku fl-Istat Membru sabiex jistabbilixxu jew jadattaw il-proċessi li bihom iwettqu valutazzjonijiet tal-interoperabbiltà msemmija fl-Artikolu 3 u fl-Anness;

- (c) li irawwem il-kondivizjoni u l-užu mill-ġdid ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà permezz tal-portal Ewropa Interoperabbi jew portal rilevanti ieħor;
  - (d) li jikkontribwixxi għarfien spċificu għall-pajjiż għall-portal Ewropa Interoperabbi;
  - (e) li jikkoordina u jheġġeg l-involviment attiv ta' firxa diversa ta' entitajiet nazzjonali, reġjonali u lokali fi progetti ta' appoġġ għall-implementazzjoni tal-politika u l-miżuri ta' innovazzjoni msemmija fl-Artikoli 9 sa 14;
  - (f) li jappoġġa lill-korpi tas-settur pubbliku fl-Istat Membru biex jikkooperaw mal-korpi rilevanti tas-settur pubbliku fi Stati Membri oħrajn dwar suġġetti koperti minn dan ir-Regolament.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jkollhom kompetenzi u riżorsi adegwati biex iwettqu, b'mod effettiv u effiċjenti, il-kompli assenjati lilhom.
4. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-istrutturi ta' kooperazzjoni meħtieġa bejn l-awtoritajiet nazzjonali kollha involuti fl-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament. Dawk l-istrutturi jistgħu jibnu fuq mandati u processi eżistenti fil-qasam.
5. Kull Stat Membru għandu jinnotifika lill-Kummissjoni, mingħajr dewmien mhux dovut, il-ħatra ta' punt uniku ta' kuntatt u kwalunkwe bidla sussegwenti fiha u għandu jinforma lill-Kummissjoni dwar awtoritajiet nazzjonali oħrajn involuti fis-sorveljanza tal-politika tal-interoperabbiltà. Kull Stat Membru għandu jippubblika l-ħatra tal-punt uniku ta' kuntatt tiegħu. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-lista tal-punti uniċi ta' kuntatt maħtura.

Artikolu 18

Koordinaturi tal-interoperabbiltà għal entitajiet tal-Unjoni

Kull entità tal-Unjoni li tirregola, tiprovoxi jew tiġġestixxi s-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej għandha taħtar koordinatur tal-interoperabbiltà taht is-sorveljanza tal-ogħla livell ta' ġestjoni tiegħu biex tiżgura il-kontribut ta' dik l-entità tal-Unjoni għall-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament.

Il-koordinatur tal-interoperabbiltà għandu jiprovoxi appoġġ lill-entità tal-Unjoni kollha fir-rigward tal-istabbiliment jew l-adattazzjoni ta'proċessi interni biex jimplimentaw il-valutazzjoni tal-interoperabbiltà.

Kapitolu 5

Ippjanar u monitoraġġ tal-Ewropa Interoperabbi

Artikolu 19

Agenda għal Ewropa Interoperabbi

1. Wara l-organizzazzjoni ta' proċess ta' konsultazzjoni pubblika permezz tal-portal Ewropa Interoperabbi li jinvolvi, fost l-oħrajn, il-membri tal-Komunità għal Ewropa Interoperabbi u l-koordinaturi tal-interoperabbiltà, il-Bord għandu jadotta kull sena aġenda strategika biex biha jippjana u jikkoordina prioritajiet għall-iżvilupp tal-interoperabbiltà transfruntiera ta' servizzi pubblici digħiċċi trans-Ewropej (l-"*Aġenda għal Ewropa Interoperabbi*"). L-Aġenda għal Ewropa Interoperabbi għandha tqis l-istratgeġji fit-tul tal-Unjoni għad-digitalizzazzjoni, il-programmi ta' finanzjament eżistenti tal-Unjoni u l-implementazzjoni kontinwa tal-politika tal-Unjoni.

2. L-Aġenda għal Ewropa Interoperabbi għandu jkun fiha:
  - (a) valutazzjoni tal-ħtiġijiet għall-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà;
  - (b) lista ta' miżuri ta' appoġġ għal Ewropa Interoperabbi fis-seħħ u ppjanati;
  - (c) lista ta' azzjonijiet ta' segwitu proposti għal miżuri ta' innovazzjoni inkluż azzjonijiet b'appoġġ għal soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà b'sors miftuħ;
  - (d) l-identifikazzjoni ta' sinergji ma' programmi u inizjattivi rilevanti oħrajn tal-Unjoni u dawk nazzjonali;
  - (e) indikazzjonijiet tal-opportunitajiet finanzjarji disponibbli b'appoġġ għall-prioritajiet inkluži.
3. L-Aġenda għal Ewropa Interoperabbi ma għandhiex timponii obbligi finanzjarji jew piż amministrattiv ulterjuri. Wara l-adozzjoni tagħha, il-Kummissjoni għandha tippubblika l-Aġenda għal Ewropa Interoperabbi fuq il-portal Ewropa Interoperabbi u għandha tipprovi aġġornamenti regolari dwar l-implementazzjoni tagħha.

Artikolu 20
Monitoraġġ u evalwazzjoni

1. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-progress tal-iżvilupp tas-servizzi pubbliċi digħi trans-Ewropej biex tappoġġa t-tfassil tal-politika bbażat fuq l-evidenza u l-azzjonijiet meħtieġa fl-Unjoni fil-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali. Il-monitoraġġ għandu jagħti priorità lill-użu mill-ġdid tad-data ta' monitoraġġ tal-Unjoni, nazzjonali u internazzjonali eżistenti u lill-ġbir awtomatizzat tad-data. Il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Bord fit-ħejji tal-metodologija, l-indikaturi u l-proċess relatati mal-monitoraġġ.

2. Fir-rigward ta' suġġetti ta' interess spċificu għall-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha timmonitorja:
  - (a) il-progress fir-rigward tal-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digħiġi trans-Ewropej fl-Unjoni;
  - (b) il-progress lejn l-implimentazzjoni tal-EIF mill-Istati Membri;
  - (c) l-adozzjoni tas-soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà għal servizzi pubblici differenti madwar l-Istati Membri;
  - (d) l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà ta' sors miftuh għas-servizzi pubblici, l-innovazzjoni tas-settur pubbliku u l-kooperazzjoni mal-atturi tal-GovTech, inkluż l-SMEs u n-negozji godda, fil-qasam tas-servizzi pubblici interoperabbi transfruntiera li jkunu ser jingħataw jew jiġu gestiti b'mod elettroniku fl-Unjoni;
  - (e) it-titjib tal-ħiliet fl-interoperabbiltà tas-settur pubbliku.
3. Ir-riżultati tal-monitoraġġ għandhom jiġu ppubblikati mill-Kummissjoni fuq il-portal Ewropa Interoperabbi. Meta jkun fattibbli, dawn għandhom jiġu ppubblikati f'format li jinqara mill-magni.

4. Jenħtieg li l-Kummissjoni tissottometti u tippreżenta rapport annwali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-interoperabbiltà fl-Unjoni. Dak ir-rapport għandu:
- (a) jiddeskrivi l-progress fir-rigward tal-interoperabbiltà transfruntiera tas-servizzi pubblici digitali trans-Ewropej fl-Unjoni;
  - (b) jidentifika ostakli sinifikanti għall-implementazzjoni kif ukoll xprunaturi lejn servizzi pubblici interoperabbi transfruntiera fl-Unjoni;
  - (c) jiddeskrivi r-riżultati miksuba maž-żmien f'termini tal-implementazzjoni tal-EIF, l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà, it-titjib tal-ħiliet tal-interoperabbiltà, l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' interoperabbiltà b'sors miftuh għas-servizzi pubblici, u ż-żieda fl-innovazzjoni tas-settur pubbliku u l-kooperazzjoni mal-atturi GovTech.
5. Sa ...[45 xahar mid-data tad-dħul fis-seħħi ta' dan ir-Regolament], u kull erba' snin wara dan, il-Kummissjoni għandha tissottometti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill rapport dwar l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, li għandu jinkludi konklużjonijiet tal-evalwazzjoni. Ir-rapport għandu jivvaluta spċifikament jekk hemmx il-ħtiega li jiġu stabbiliti soluzzjonijiet obbligatorji ta' interoperabbiltà.
6. Ir-rapport imsemmi fil-paragrafu 5 għandu jivvaluta b'mod partikolari:

- (a) l-impatt ta' dan ir-Regolament fuq l-interoperabbiltà transfruntiera bħala faċilitatur għal servizzi pubblici digitali mingħajr xkiel u aċċessibbli fl-Unjoni;

- (b) l-effiċjenza akbar, inkluż bit-tnaqqis tal-piżijiet amministrattivi fil-proċessi ta' tranżazzjoni online li jirriżulta mill-interoperabbiltà transfruntiera, fuq iċ-ċittadini u n-negozji, b'mod partikolari fuq l-SMEs u n-negozji ġodda;
  - (c) il-ħtiega għal kwalunkwe politika, miżura jew azzjoni addizzjonali li huma meħtieġa fil-livell tal-Unjoni.
7. Fejn iż-żmien tar-rapporti msemmija fil-paragrafi 4 u 5 jikkoinċidu, il-Kummissjoni tista' tgħaqquad iż-żewġ rapporti.

Kapitolu 6

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 21

Kostijiet

- 1. Soġġett għad-disponibbiltà tal-finanzjament, il-baġit ġenerali tal-Unjoni għandu jkopri l-kostijiet ta':
  - (a) l-iżvilupp u l-manutenzjoni tal-portal Ewropa Interoperabbi;
  - (b) l-iżvilupp, il-manutenzjoni u l-promozzjoni ta' soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi;
  - (c) il-miżuri ta' appoġġ għal Ewropa Interoperabbi.
- 2. Il-kostijiet msemmija fil-paragrafu 1għandhom jiġu ssodisfati b'mod li jkun konformi mad-dispożizzjonijiet applikabbli tal-att bażiku rilevanti.

Artikolu 22

Procedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun meghjuna minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 23

Dħul fis-seħħ

1. Dan ir-Regolament għandu jidħol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara dak tal-publikazzjoni tiegħi f'*Il-Ġurnal Ufficjali tal-Unjoni Ewropea*.
2. Huwa għandu japplika minn ... [3 xhur mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament], Madankollu l-Artikoli 3(1) sa (4) u l-Artikolu 17 għandhom japplikaw minn [9 xhur mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament].

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħi u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Strasburgu,

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

Għall-Kunsill

Il-President

ANNESS

LISTA TA' KONTROLL KOMUNI GHAR-RAPPORTI TAL- VALUTAZZJONIJIET TAL-INTEROPERABBILTÀ

Il-punti li gefährt għandhom ikunu inkluži fir-rapporti msemmija fl-Artikolu 3(2).

1. Informazzjoni ġenerali

- Entità tal-Unjoni jew korp tas-settur pubbliku li jipprovd i-r-rapport u informazzjoni rilevanti oħra
- Inizjattiva, proġett jew azzjoni kkonċernata

2. Rekwiziti

- Servizzi pubblici digitali trans-Ewropej ikkonċernati
- Rekwiziti vinkolanti vvalutati
- Partijiet ikkonċernati pubblici jew privati affettwati
- Effetti identifikati fuq l-interoperabbiltà transfruntiera

3. Riżultati

- Soluzzjonijiet għal Ewropa Interoperabbi identifikati ghall-użu
- Soluzzjoni ta' interoperabbiltà rilevanti oħra, fejn applikabbi, inkluž interfaċċi minn magna għal magna
- Ostakli li fadal għall-interoperabbiltà transfruntiera